

ROK 1951

Třetí rok pětiletky.

ČINNOST MÍSTNÍHO NÁRODNÍHO VÝBORU A JEHO DŮLEŽITÁ USNESENÍ.

J. Herout, předseda,
V. Lupíněk, bezpečnostní referent,
Leo Fischer, stavební referent,
J. Jaroš, zásobovací referent,
St. Kúrka, zdrav. referent,
V. Péca, plánovací referent,
J. Eliášová, školský referent,
J. Novotný, fin. referent,
J. Komárek, zem. referent,
V. Slavík, sociální referent,
V. Vaněk, hospodářský referent,
Ant. Košata, politický tajemník.

Členové
rady MNV

V mimořádné schůzi rady 6. ledna 1951 předložil IV. ref. radě MNV návrh na pojmenování bezejmenných ulic projednaných osvětovou komisí a sice: Pojmenová-
ní ulic.

V Kolíně II., ulice mezi Nerudovou Grégrovou-na ulici Slovenskou, vyjadřující bratrský vztah k Slovensku.

V Kolíně III., ulici od nemocnice do Kolína VI-na ulici U nemocnice, protože se opírá významný bod a z důvodů orientačních.

V Kolíně IV-bezejmennou ulici U jatek, směřující k jv. na ulici Ratbořskou, se zřetelem k její geografické poloze, směřující k Ratboři, jejíž původní název byl Ratiboř.

Druhou bezejmennou ulici u jatek na ulici Cihlářskou, protože v těch místech bývala cihelna a dodnes se tam říká V hlináku.

V Kolíně V-ulici mezi Jezeřanskou a Tumlířovou -na ulici Lidickou, vyjadřující pietní vztah k Lidicům.

Tato ulice má co do výstavby budoucnost.

Dále podal IV.ref. spolu s-osvětovou komisí návrh, aby

klášterní zahrada, která bude v brzké době ozdobou města, měla název Sady Julia Fučíka.

- Ve schůzi osvětové komise dne 31.1.1951 byla projednána otázka rozdělení kulturní a osvětové činnosti, a to na 7 oborů, z nichž každý bude mít na starosti příslušný referent. Rozdělení je následující:
1. slavnosti a projevy.....ref. J. Eliášová.
 2. Divadla/MOD/, ochotnická a jiná/...Ref. Malý a Kargr.
 3. Reprodukční umění.....ref. prof. L. Josef a v. Rubešová.
 4. Výtvarné umění.....ref. Miškovský.
 5. Přednášky.....ref. prof. Dubský.
 6. Propagace.....ref. K. Hynčík.
 7. Museum.....ref. prof. V. Čermák.

Osvět. a
kult. čin-
nost-refe-
ráty.

152. veřejná schůze rady MNV se konala 23. února 1951 v hotelu Centrál v Kolíně IV.

Schůze ra-
dy v hote-
lu Centrál.

Schůzi zahájil předseda MNV J. Herout uvítáním všech přítomných, zvláště pak přítomné veřejnosti a ve svém projevu objasnil práci dnešní lidosprávy oproti bývalým městským orgánům. Upozornil na nutnost seznamovat občanstvo s problémy města a vyslovil politování, že přes veškerou propadaci, které se této schůzi dostalo, je účast veřejnosti velmi slabá.

Při zakončení přečetl místní tajemník Košata resoluci, která byla odeslána z této veřejné schůze Ústřednímu výboru obránců míru do Prahy. Resoluce byla jednomyslně schválena.

Ve 155. schůzi podal náměstek Fischer zprávu o činnosti ref. XI.

1. Akce 5M 1951.

Podle předběžného sdělení tech.oddělení ONV bylo pro MNV Kolín v akci 5M 1951 zařazeno následující: Činnost XI.ref.

a/Úprava komunikací	Kčs410.000,-	id.nákl.1,200tis.
b/Práce vodohospodářské,		
Pekelský potok.....	110.000,-	300"
c/práce pozemní-bourání		
a různé úpravy.....	80.000,-	230"
d/Úpravu sadů veřej.	153,000,-	480"
e/Ovodné sady	100.000,-	300"
f/Lesní školky.....	60,000,-	210,"
g/Zalesňování.....	100.000,-	300,"

Pro veškeré tyto práce,kromě pol.f a g jest tech.odd.vypracován přesný program prací tak, aby tato akce byla pokud možno co nejdříve uskutečněna a veškeré plánované práce provedeny ,neboť dle příslibu ONV budou MNV přiděleny další obnosy na další práce v druhé polovině t.r.,pokud tyto akce budou splněny. Podotýká se, že z celkového přehledu a soutěží okresů v plnění akce 5M jest okres kolínský zařazen na druhém místě v Pražském kraji. a to jediné zásluhou MNV,který v soutěži měst jest na prvním místě.

Na prvním místě v soutěži okresů jest okres Brandýs.

2.Hasičská zbrojnice.

Pokračuje se ve vypracování projektu pro novou hasičskou zbrojnicí v Kolíně,takže tento bude dokončen prodle smlouvy se Stavoprojektem do 28.dubna t.r.MNV převzal již náčrty a zadávací plány: 1:100, které byly schváleny a projednány za přítomnosti zástupce MNV typisačním a provozním výborem ČSSZ.Dále byly náčrty potvrzeny a schváleny min.vnitřa/arch.Kovanda/.

3.Přehled postupu prací na výstavbě Fučíkova sadu.

3

Práce zásluhou a pochopením občanstva a osazenstva závodů pokračuje velmi rychle kupředu, takže je provedena závažka a zemní práce na 95%. Zbývá dovézti ještě asi 200 krychlových metrů materiálu, dále asi 650 m³ černé hlíny/humusu/. Úprava cest jest provedena na 40%. Veškeré ohradní zdi a závadné objekty jsou zcela odstraněny, nad vodní nádrží jsou dokončeny terasy, před chrámem provedeny úpravy střechy, nová zídka a započne se s přemísťováním kašny. Před konečnou úpravou Fučíkova sadu vypracovalo tech. odd. MNV generální náčrt, rovněž tak pro úpravu prostoru před chrámem, které byly pro veřejnost umístěny do informační skříně MNV na náměstí. Pro sledování a zainteresování pracovníků byla umístěna na Fučíkově sadě brigádnická tabule, na kterou se týdně zachycoval počet brig. hodin, odpracovaných jednotlivými závody. Obě akce sledují zpopularisování činnosti výstavby Fučíkova parku. Z provedených náčrtů jsou patrné konečné úpravy terenní i rozmístění stromů a keřů, s jejichž osazováním bude započato po navezení ornice.

Pro získání potřebné ornice bylo projednáno se závodem SOP, že tento provede před vlastním započtím stavebních prací na hasičské zbrojnici/III. čtvrtletí/ předběžné práce, které sestávají ze sejmuté ornice na staveništi hasič. zbrojnice a z převezení do Fučíkova sadu. Pro technické provádění byl získán malý screiper, který provede odkrývku ca 200 m³ v podstatě zkrácené době cca 5 dnů. Pro získání, převozu a zapůjčení aut byly požádány místní závody, které přislíbily poskytnout pro 7. a 8. dubna t.r., t.j. pro sobotu a neděli, pro všední dny zapůjčení vozů naráží však na provozní potíže závodů.

Stát. úřadu památkovému byly předloženy náčrty a projednána úprava prostranství před klášterem vzhledem k tomu, že akademie výt. umění protahovala vy-

4

pracování náčrtů a projednává i v současné době celou záležitost s památkovým úřadem přímo.

Postup prací je narušován tím, že dosud nebyly odstraněny skleníky a praženiště z prostoru Fučíkova sadu.

Pokud se týče finančního přehledu, uvádí se, že církevní úřad přispěje na úpravu při klášteře okamžitě částkou 120.000,--Kčs, během 14 dnů částkou 70.000,--Kčs. Budě-li provedena čelní fasáda/Průčelí/, přislíbil přispěti dalšími 60.000,--Kčs. Další provádění úprav kláštera naráží však na potíže, t.j. že po 31.3., po skončení zimního období mohou se prováděti již plánované akce. Další stavební náklad, a to za únor Kčs 125.000,-- a březen 190.000,--Kčs, bude proplacen z investiční částky vodní nádrže PO. Ostatní zednické práce prováděné po 31.3.1951 budou hrazeny z akce 5M a příspěvku církevního úřadu.

Organisacně je celá práce na výstavbě Fučíkova sadu podchycena takto: Tech. odd. má stálý dozor a vedení na pracemi, a to jak na pracovišti samém, tak i v cihelně, kde je nakládána hlína, ve skále kde je získán materiál pro pěšiny, i na staveništi hasič. zbrojnice. V dozoru denním, večerním a nedělním se střídají tech. úředníci MNV. Pracovní doba je ve všední dny do 9 hod. večer, v neděli a o svátcích do 13hod. Prováděné práce i odprac. brig. hodiny, odvozy a dovozy, jsou zachyceny ve stavebním deníku. Na podkladě těchto záznamů jsou vystavovány brigádnické listy, a stav brig. prací na uvedené tabuli. Celá agenda slouží jako podklad pro sčítování akce 5M.

Při návštěvě na KNV dne 8.3.1.r. byla tato práce MNV pochvalně zhodnocena tech. ref. KNV s. Kauckým, který o celé akci se dočetl z denního tisku a vyžádal si číselní zhodnocení této akce, což mu bylo přislíbeno. To bude sloužiti pro porovnání s akcí hlav. města Prahy ve výstavbě "Letenské pláň", ze kterého bude patrné,

že úkol MNV v Kolíně je relativně větší.

4. Adaptace jeslí v Kolíně III.

Pro tuto práci došel potvrzený invest. list pro rok 1951 na částku 1,360.000,-Kčs. V budově jsou provedeny veškeré bourací práce, dokončeny práce vyzdívací, jsou osazena nová okna a dveře, jest provedena práce elektrotechnická. V současné době se provádějí instalace ústředního topení, kanalisace a vodovod, takže tyto práce budou skončeny do konce tohoto měsíce.

5. Rybník Peklo.

Pro tuto práci došel potvrzený invest. list pro rok 1951 na částku Kčs 2,600.000,--~~xx~~ s vlastními pracemi bylo započato v tomto týdnu.

6. Kanalisace Štítary.

Krajská vodohospodářská služba v Kolíně, která práci provádí, opatřila již potřebné cementové roury a dokončuje práci, takže částka invest. listu pro rok 1950, ze kterého je možno čerpati do konce března t.r. bude vyčerpána, stavební náklad převyšující tuto částku bude uhrazen z rozpočtových kapitol technického odd.

7.3 bytové jednotky při jeslích v Kolíně Zálabí.

Projekt pro tuto stavbu je vypracován, se stavbou mělo být započato ve druhém čtvrtletí t.r., stavba byla však z pr ní etapy vyřazena a přesunuta do třetího čtvrtletí t.r. Stavbu měl provádět původně závod SOP, krajský inspektorát stav.závodů převede však provádění na místní SKOK. Zařazení si vyžádalo řadu intervencí.

8. 6 bytových jednotek pro město Kolín 1951.

Po řadě intervencí a za součinnosti předsedy podařilo se získati na místo 18 byt. jednotek za téměř beznadějně situace, kdy všechny tyto jednotky byly škrtnuty, alespoň 6 byt. jednotek typu T 12. Prováděny budou

6

jako jednotná stavební akce společně s továrnami Koramo a Elektroisola n.p. na staveništi původně vyhrazeném elektroisole v Kolíně IV. v Havlíčkově tř. Potřebné podklady a jednání se Stavoprojektem bylo již provedeno.

ONV žádal, aby MNV podal podle vládní nař. č. 14/51 Sb a směrnic ministerstva vnitra nový návrh na výši odměny za výkon funkce předsedy a referentů MNV. Odměny členům rady MNV. Výše odměny je určována z toho hlediska, že je náhradou výtěžku ztraceného v pravidelném zaměstnání v důsledku výkonu funkce a současně i odměnou za práci podle rozsahu a významu funkce; odměna celodenně uvolněného funkcionáře nesmí přesahovat 6.000.000,-- Kčs měsíčně, roční úhrn odměn nesmí překročit částku Kčs 300 tis, při čemž tato částka nemá být zcela vyčerpána.

Na návrh ref. Jaroše bylo usneseno, aby odměny byly stanoveny takto:

J. Herout, předseda MNV.....	8.500,--Kčs
V. Lupínek, I. náměstek.....	1.000,--"
L. Fischer, druhý nám.,.....	1.000,--"
V. Péca, plánovací ref.,.....	1.000,--"
J. Eliášová, kult. ref.,.....	1.800,--"
J. Jaroš, ref. pro vnitřní obch.,.....	1.000,--"
St. Kůrka, zdrav. ref.,.....	1.000,--"
J. Novotný, fin. ref.,.....	1.000,--"
V. Vaněk, hosp. ref.,.....	1.000,--"
J. Komárek, zem. ref.,.....	1.100,--"
V. Slavík, bytový ref.,.....	6.500,--"

MNV se umístil v prvním kole soutěže o vzorný MNV na okrese Kolín, která probíhala od 1.10 do 31. 12. 1950 na druhém místě a získal 69 bodů a peněžitý

Vzorný MNV

dar 5.000,--Kčs. Přípisem ze dne 25.dubna vyslovuje
předseda ONV jménem rady ONV v Kolíně pochvalné uzná-
ní a děkuje MNV za jeho budovatelské úsilí.

Podle směrnic ministerstva vnitra ze dne 23.3. 1951 má MNV zřídit na dobu 6 měsíců masnou ko-
misi, která by kontrolovala výrobu a prodej masných výrobků z hlediska zdravotního, cenového a pod. MŠná komise.

Komise se tvoří výlučně z řad spotřebitelů.
Členy do komisí navrhuji říslušné složky NF z řad pra-
covníků závodních rad, ROH, ČSSŽ a ČSM. Tím má být za-
jištěna především účast příslušníků dělnické třídy,
mezi nimi pak zase v největší míře účast žen dělníků.
V čele komise stojí člen, kterého si ostatní zvolí.
Komise je pomocný sbor ref. hospodářského, zdravotního
a pro vnitřní obchod a výživu.

Na návrh předsedy bylo usneseno zřídit masnou
komisi o 7 členech.

V úvodu tohoto programu upozornil předseda MNV, že jest nutno toto hodnocení provést ze dvou hle-
disk a sice: Zhodnocení 1.máje.

1. Jak se zapojil MNV a jaké zásluhy, vady a nedostatky
by pro něj při hodnocení vplynuly.

2. Hodnocení politické.-Předseda požádal všechny re-
ferenty o vyjádření.

Náměstek Fischer poukázal na skutečnost, že závazek
MNV k 1.máji, t.j. vybudování sadu J.Fučíka byl spl-
něn. Ty maličkosti, které mají být ještě na tomto sa-
dě dohotoveny, nikterak nebrání tomu, aby bylo lze kon-
statovati, že úkol MNV byl po této stránce splněn.
Všem těm, kteří se zasloužili o tuto výstavbu, je nut-
no vysloviti plné uznání, i když je nutno přiznati,

že byly učiněny některé chyby. Poukázal zvláště na právní sílu naší kolínské veřejnosti, neboť odpracované brigádnické hodiny jsou po stránce výkonu a počtu obyvatel v lepším poměru než práce na letenské pláni v Praze. Horší je to již s výstavbou tohoto parku, neboť tato koliduje s výsádkou zeleniny, která nakonec má jistě s hlediska zásobování přednost.

Tajemník Košata podal zprávu, že referent první z části již provedl a z části provádí hodnocení nejlepších pracovníků na tomto sadě a o tomto hodnocení bude radě MNV podána ještě podrobná zpráva.

Předseda Hérout zhodnotil celou akci po stránce politické a zvláště vyzdvihl účast obyvatelstva při otevření sadu J. Fučíka, která byla skutečně velmi značná. Zabývá se zapojením MNV na této práci, konstatoval, že rada MNV a zaměstnanci mají podstatný podíl na dokončení tohoto díla. Pokud se týče přípravy k oslavám prvního máje, vyzdvihl výzdobu radnice, kterou navrhl stav. zvěřinář a provedl A. Košata s celým kolektivem zaměstnanců. Účast jak členů rady, tak i zaměstnanců na průvodě byla dosti chabá. Pokud se týče odpolední slavnosti na ostrově, poukázal na její dobrý průběh a na přetvořování Kolíňanů v socialistického člověka, neboť se obyvatelstvo již zajímá o vystoupení ČSM a podobně. Postrádal kolektivní účast zaměstnanců MNV a i když účastně byla 100%, musí být konstatována skutečnost, že i mnozí zaměstnanci MNV myslí a jednají socialisticky.

Ref. Kůrka podal zprávu o průběhu 1. máje po stránce zdravotní a prohlásil, že akce, kterou měl na starosti, skončila dobře. Poukázal však na starou bolest Kolína, t. j. na nedostatek veřejných záchodků a žádal, aby tato skutečně naléhavá záležitost byla konkrétně projednána se zvláštním přihlédnutím k potřebě

bám vnitřního města. Dále poukázal naurčitou vadu v organizaci, neboť průvod ještě byl v pohybu a slavnostní projevy již byly zahájeny. Tajemní Košata zhodnotil práci zaměstnanců MNV na výzdobě radnice, při které se projevil socialistický růst našich zaměstnanců, avšak poukázal na nepěkný zjev útěku při docházení na náměstí.

Předseda MNV svolal telefonicky mimořádnou schůzi rady na žádost MNV ve Štítarech, který žádá o vyřešení katastrálních hranic města Kolína a obce Štítar v rámci technicko hospodářských úprav v katastru Štítary. Rybník
Peklo

Dalším bodem bylo projednání záležitosti umístění státních státek v bývalém hotelu Grand v Kolíně.

K bodu prvnímu referoval předseda o žádosti MNV ve Štítarech, aby rybník Peklo, vybudovaný MNV v Kolíně, byl předán v rámci HTÚ/hospodářsko technické úpravy/ jednotnému zemědělskému družstvu ve Štítarech. Předseda MNV v Kolíně, sociální ref. Slavík, pol. tajemník Košata a tech. úředník Uhlíř byli pozváni dne 8.června 1951 k jednání na MNV ve Štítatech ohledně zmíněné záležitosti k předání rybníku Pekla a předběžně odmítli tuto žádost s odůvodněním, že rybník Peklo bude sloužiti předně jako rezervní vodní nádrž pro zřízení zahradnický a zelinář.kombinát města Kolína, a vzhledem k neutěšeným několikaletým vodním poměrům jest nepravděpodobné, že rybník bude možno vůbec zarybniti, neboť zásoba nadržené vody ztěží by stačila v letních měsících zásobovati vodou zmíněný komunální zelinářský podnik, a MNV v Kolíně jest nucen tento vodní zdroj rezervovati jen k tomuto

účelu. Pokud se týká majetko-právních poměrů, t.j. pozemků potřebných k zřízení rybníka, jakož i bezprostředního okolí určeného schváleným projektem k výstavbě rybníka, byly tyto projednány již v předběžných jednáních před započítím stavby a konečně vodoprávním řízením, doloženy jednotlivými protokoly, není možno uvažovati o jakýchkoliv změnách a MNV v Kolíně trvá na všech ujednáních provedených v souvislosti se započítím stavby v roce 1949 a dalších.

Městská organizace KSČ 21 Raškovec navrhuje, aby náměstí presidenta Dr. Edv. Beneše bylo přejmenováno na náměstí Míru.

Náměstí
Dr.E.
Beneše-
přejmeno-
vání.

Usneseno přejmenovati náměstí, avšak pozměniti návrh zmíněné organizace a pojmenovati je Náměstím čs. obránců míru.

Na návrh osvětové komise při MNV byl požádán akademický sochař Fr.Hnízdo o vytvoření návrhu na pomník J.Fučíka, který má být umístěn v sadech J.Fučíka.

Pomník
J.Fučíka.

Ref IV. žádá radu, o schválení, aby ze sbírky na pomník J.F. byla akad. sochaři F.Hnízdovi uvolněna částka Kčs 10.000,-- na dohotovení návrhu. Nám. Fischer se dotazuje, zda byla vypsána řádná soutěž. Ref. Eliášová vysvětluje, že soutěž nebyla vypsána, ježto by se stejně podle přešetření přední umělci nemohli jí účastnit, pro nával práce. Na dotaz nám. Fischera, zda částka je konečná, ujišťuje ref. Eliášová, že odměna na návrh pomníku nepřekročí 10.000,--Kčs.

Nato nám. Fischer doporučuje, aby finanční požadavky byly předem přesně stanoveny. Potom byl návrh referátu schválen.

Ú p r a v a a v z h l e d o b c e .

Místní národní výbor hodlal v roce 1951 upravit okolí kláštera. Ke zboření krámů v bazaru, postavených do klášterní zdi před 25 lety nedošlo, přesto však byla zbořena vysoká zeď u kláštera, která bránila pohledu do parku.

Před velikonocemi 1952 byl vyhlášen v Kolíně Týden čistoty. Obyvatelé města pomohly vyčistit ulice a chodníky a na Velký pátek bylo smetí obecními auty odvezeno na skládku. Rovněž půda kolem stromů byla obryta. Velikým pomocníkem při úklidu byla mládež.

V roce 1951 opravovala kolínská obec vozovku ve Vinické ulici na Zálabí. U příležitosti lidového hlasování pro mír se zavázali občané, bydlící v okolí ulice, že se přičiní, aby byla co nejdříve v pořádku. Slib splnili, neboť odpracovali v ulici 1152 hodin a odvezli 80 tun materiálu. Odevzdali tak kolínské obci práci v hodnotě 50.000,--Kčs. Na úpravě ulice pracovali celkem 105 občanů. --Místní národní výbor v čele s předsedou Josefem Heroutem poděkoval všem těm, kteří se přičinili o zvelebení ulice.

Nedílnou součástí péče o veřejnou hygienu je odvážení popela ze všech čtvrtí města. Popel se odváží z více než 1800 domů, jejichž majitelům je propůjčeno za roční nájemné 2350 velkých plechových popelnic. Na odvážení popela má město šest popelářů a dva kočí, třetí povoz i s kočím je přijednáván. Týdně se vyváží průměrně 750q popela a různých jiných odpadků z domácností.

Fučíkův sad.

K letošnímu Svátku práce byl v Kolíně otevřen a veřejnosti předán Fučíkův sad, zbudovaný na bývalé klášterní zahradě, založený za pomoci stovek ochotných brigádníků ze všech vrstev obyvatelstva. Je už nyní krásný a v budoucnu bude ještě větší ozdobou města i hledaným místem odpočinku a dobré pohody.

Pokusím se zaznamenat chronologicky několik zpráv, jak se práce v parku vyvíjely.

Únor.

Práce na úpravě nového sadu byly už zahájeny rozbořením starého zahradnického domku a několika metrů vysoké zdi, k níž domek přiléhá.

Už loni zahájila kolínská obec práce na založení rozsáhlého parku uprosteřed města na bývalé klášterní zahradě. Byla především zbořena ohrada a přední část zahrady před Stalinovou třídou byla parkovitě upravena. Byl tam zasazen také lesní strom, jenž měl sloužit jako Vánoční strom republiky. Bohužel, kořeny se neujaly a strom uschl. Letos už byla zahájena druhá etapa výstavby sadu, jejímž výsledkem bude moderní krásný ostrov zeleně na prostranství téměř dvašedesáti arů. Sad ponese jméno bojovníka proti fašismu a za světový mír Julia Fučíka.

Březen.

Kolínská obec má zájem, aby nejbližší okolí vchodu do kláštera bylo nejlépe upraveno, a proto požádala pražskou Akademii výtvarných umění o zhotovení ideového náčrtu.

Je vskutku potěšitelné, že prací na zakládání nového parku se účastňuje celé město, všechny složky Národní fronty i jedinci, kteří mají pochopení pro obecný prospěch. V parku se pracuje i v noci při osvětlení reflektory až do 22 hodin.

Z e země byl vyzdvižen několik metrů vysoký misijní kříž, jenž po odbouření ohradní zdi u kláštera byl osamocen takřka uprostřed chodníku. Vysoké lešení bylo ihned přeneseno ke klášternímu průčelí, aby k němu kříž byl vsazen.

Na okraji parku byla postavena velká tabule, ukazující kolik hodin která organizace či továrna už na společném díle odpracovala. Do soboty 17. března vedla mládež se 620 odpracovanými hodinami, následují zaměstnanci kolínské obce, kteří mají 377 hodin. Z průmyslových podniků je továrna Tesla.

Duben.

Kolínané měli příležitost pozorovati zajímavý přesun kamenné kašny o váze několika metrických centů z původního místa před průčelím kláštera k nové zdi, navazující rovnoběžně na klášterní průčelí. Bylo rozhodnuto kašnu nerozebírat a přesunout ji celou, na dřevěných kulatinách.

V dubnu bylo též přemístěno barokové sousoší na nové místo ke klášterní zdi a tam nově postaveno. Při přemísťování neutrpěly staré pískovcové sochy nejmenší škody. Návrh na přemístění provedl arch. Zvěřina, odborným dozorem byl pověřen sochař Malina.

Žáci národní školy Kolín východ napsali svým rodičům dopisy, z nichž jeden opisují: "Drazí rodiče! Kolínští občané mají krásný závazek k 1. máji. Do tohoto dne má být dobudován sad Julia Fučíka, který budou ozdobou našeho města a vyhledávaným místem odpočinku po práci. Těžší práce již byly vykonány a zbývají jen práce lehčí. Byl bych rád, kdybyste i vy pomohli. Váš syn Václav Klepal."

Květen.

Od 17. února, kdy byla v zahradě zahájena práce, až do 30. dubna 1951 bylo odpracováno dobrovolnými

B9 13
brigádami 36.647 hodin.

Na konci roku 1951.

Park byl sice 1. máje předán veřejnosti, nebyl však ještě úplně dokončen. Na podzim byla zbořena ještě část klášterní zdi, ochraničující instalatérský podnik, aby byl uvolněn vstup do Fučíkova sadu ze západu. Zbylé krámy v bazaru zatím však zbořeny nebyly.

V e ř e j n ý ž i v o t .

V pondělí 5. února 1951 byly v Kolíně zahájeny prohlídky branců z Kolína. Trvaly až do 8. února.

Okresní národní výbor za účasti MNV OAVNF, K KSC, ČSM a ROH svolal na neděli 28. října 1951 Aktiv branců, kteří 1. listopadu 1951 nastupují základní vojenskou službu. O životě a práci čs. vojáka promluvil zástupce armády.

*04

Aby se obyvateľstvo seznámilo se všemi bezpečnostními opatřeními a předpisy v dopravě, byla 1. září 1951 zahájena rozsáhlá výchovná akce. Na náměstí Obránců míru byl vystaven rozbitý osobní vůz, aby byl výstrahou i poučením, že spěch v motorismu vede jen ke škodám a záhubě.

Dne 22. listopadu 1951 byla v Kolíně v bývalém Rozsívkově železářství v Pražské ulici otevřena výstava dopravní bezpečnosti. Jsou na ní vystaveny rozmanité snímky nehod na silnicích i v ulicích, aby se každý názorně přesvědčil, jak je nutno být opatrný při jízdě i v chůzi. Po celý den se promítaly světelné obrazy.

V listopadu 1951 dala kolínská obec zbourat na nároží Týnecké ulice domek, aby tak zabránila dopravním nehodám.

* Na přání zaměstnanců ze závodů a lidové správy okresu kolínského zavádí ČSAD, národní podnik v Kolíně, od 20. května na autobusových spojích noční dopravu, aby tak byla usnadněna doprava pracujících z drahé směny. Noční spoje jsou zavedeny na tratích Kolín-Uhlířské Janovice, Kolín-Plaňany, Kolín-Dománovice, Kolín-Uhlířská Lhota, Kolín-Kouřim a Kolín-Městec Králové. Autobusy na zavedených tratích se vrací do Kolína před 20. hodinou

a z Kolína odjíždějí ve 22,15 hodin.

+ Aby byla umožněna doprava horníků do práce a z práce do kaňkovských dolů, povede od 15. října autobusová trať Kutná Hora-Kolín přes Kaňk.

○ Letos v srpnu se dožil šestasedmdesáti let profesor kolínského gymnasia v.v. Dr. Otakar Palán. Učil na kolínském gymnasiu plné čtvrtstoletí a vedle pedagogické činnosti se věnoval literatuře.

C6 16

Nábor žen do zaměstnání.

Československý svaz žen v Kolíně zahájil akci o získání žen do zaměstnání v průmyslu a administrativě, aby mohli být uvolněni muži do dolů a hutí. V Kolíně je akce prováděna důvěrníky místního národního výboru a informativními dopisy. V neděli dne 7. ledna 1951. nastoupily agitační dvojice žen k získávací akci do zaměstnání. Dvojice byly vybírány z příslušnic ČSŽ a složek Národní fronty. Dvojice navštívily jednotlivé domácnosti a rozhovorem se ženami ukázaly nejen na rovnoprávnost žen s muži, ale i jak potřebné je k posílení míru, aby se ženy zapojily do výroby a uvolnily muže pro důležitá povolání v těžkém průmyslu. Tato akce měla kladné výsledky. Od 2. do 22. ledna se z celého Kolínska přihlásilo o práci přes 260 žen, mezi nimiž je přes 100 žen z domácností, jež dosud v zaměstnání ještě nebyly. - Poněvadž mužských pracovních sil je třeba na důležitých místech výroby, rozhodl referát práce ONV v Kolíně, že na uvolněná místa v administrativě za muže do 40 let budou zařazovány jen ženy a schopní důchodci, kteří mohou práci v kancelářích spolehlivě zastávat.

Lánská akce.

Úspěšným splněním Lánské akce posílíme mír. To bylo heslo letošní Lánské akce na Kolínsku. Týden Lánské akce probíhal v týdnu od 21. do 29. ledna 1951. Byl zahájen vystoupením ~~zahájen vystoupením~~ 50 čl. souborem "Horník" z Janova v Krušných horách. v divadle na estrádě pro školy druhého stupně. Byla tak ještě více upevněna družba horníků s naší mládeží. Zde mluvili horničtí učňové o své práci v dolech i ve škole. Za prvé tři dny získávací akce na školách se přihlásilo do hornického povolání 15 chlapců.

V únoru vystoupil soubor sokolovských horníků na kolínském jevišti, aby provedl s velkým úspěchem

hru E.F. Buriana Krčma na břehu. Před zahájením promluvil předseda MNV, sokolovský horník. Po skončení hry, jako zástupci Sokolova, tak Kolína promluvili k přítomným. Potom si předali umělecké dary, jakožto důkaz trvalého a pevného přátelství úrodného Polabí s hornickým Sokolovem. V projevech byly zvláště zdůrazněna dobře probíhající Lánská akce na kolínském okrese, kde byl loňského roku získán největší počet hornických učňů v Pražském kraji. Zástupce ONV v Kolíně ve svém projevu m. j. pravil: "Radujeme se, že naši chlapci na příbramsku jsou vzorem učňů, a že na Kladensku dva z nich půjdou do báňské školy. Víme, že Bohouš Cikán je jedním z nejlepších v sokolovském revíru, právě tak jako učeň Severa v Žacléři. Také chlapci v revíru mosteckém a ostravském dělají našemu okresu čest svými hornickými závazky." - Že letošní akce měla úspěch, vidíme z toho, že v prvních dvou měsících bylo na hornictví získáno 42 chlapců. Školám, které se nejvíce zasloužily o zdar Lánské akce, byly jako čestná odměna odevzdány, sošky horníka.

Okresní národní výbor v Kolíně uspořádal pro chlapce, kteří letos nastoupí jako učňové do dolů, zájezd, na němž se hoši seznámí s prostředím a životem, v kterém najdou svou životní existenci. Dne 24. dubna byli chlapci i se svými rodiči odvezeni do mosteckého uhelného revíru. Správa dolů jim umožnila návštěvu dolu, aby všichni poznali dobře pravou práci horníka pod zemí. Výprava sfárala do dolu Masaryk, přes 150 metrů hlubokého. Po vyfárání shlédli účastníci ještě povrchová zařízení dolů, podívali se jak horničtí učňové bylí a jak je o ně péstaráno. Na zpáteční cestě se zastavili v Lidicích, aby se poklonili památce povražděných mučedníků.

V červnu 1951 byli horničtí učňové hosty okresního národního výboru. Celé nedělní dopoledne se o ně staral kolínský aeroklub, v jehož letadlech se

C6 12
všichni chlapci svezli nad Kolínem a jeho okolím. V poledne byli hoši na společném obědě v Zámecké restauraci. Odpoledne byli odvezeni na zálabskou plochou dráhu, kde byly pořádány kolínským autoklubem motocyklové závody.

V sobotu 1. září přijeli horničtí učňové z celého okresu kolínského, neboť byli pozváni okresním národním výborem, aby se účastnili druhého "Sjezdu budovatelů". Chlapci se shromáždili v zasedací síni ONV a vyslechli projev o svém budoucím povolání. Odpoledne se účastnili varietního představení v Novém divadle.

V pondělí 3. září odjely první skupiny do Ostravy, Příbramě a Chvaletic, 5. září odjíždí další skupina do Mostu, 6. září 1951 do Kladna.

Okresní výbor Lánské akce v Kolíně uspořádal na počest hornických učňů, kteří přijeli ke svým rodičům na vánoční prázdniny, 22. prosince 1951 v Zámecké restauraci vánoční besídku. Účinkovali učňové z kolínských továren, skupiny ČSM s pionýrskými oddíly. --Okresní ~~akce~~ výbor Lánské akce pozval na besídku hornického dorostu také rodiče žáků čtvrtých ročníků středních škol, kde mají možnost pohovořit si s hornickými učiteli o ~~svém~~ jejich práci, o životě v internátech, o dalším vzdělání a o životě v době volna, jenž je vyplněn kulturou, různými ušlechtilými zábavami, tělovýchovou, sportem.

Nejen chlapci, ale i dospělí odjíždějí do uhelných dolů na dlouhodobé brigády. Nejvíce brigádníků odjelo z kolínských závodů Tatra a Frigera.

V květnu 1951 přijel do Kolíně čínský velvyslanec, provázený ministryní Čínské republiky a lékařem z čínského ministerstva zdravotnictví. Delegace, vedená úřadující místopředsedkyní Čs. Červeného kříže, Pavlou Kopřivovou, navštívila místní úřadovnu Čs. Červeného kříže a živě se tam zajímala o způsob výcviku lidových

C₆ 19

zdravotníků a dobrovolných sester, o způsob získávání dobrovolných dárců krve, o průběh odběru krve, o administrativu místní skupiny Červeného kříže a o spolupráci nejširších vrstev obyvательства s lidovým zdravotnictvím. Kolínští činovníci Červeného kříže pořadně informovali čínské hosty o všem, co je zajímalo a co by jim mohlo dát cenné poučení pro zdravotnickou práci v jejich zemi.

Dnem 1. července 1951 byla rozhodnutím Krajského sdružení advokátů a se schválením ministerstva spravedlnosti zřízena právní poradna se sídlem v Kolíně, která bude mít pobočky v Kutné Hoře, Poděbradech, Městci Králové a Uhlířských Janovicích.

V dušičkových dnech 1951 byla na městském hřbitově uspořádána pietní tržná u hrobů sovětských vojáků. Za účasti zástupců politických stran, Národní fronty a všech ostatních složek i armády byly na rovy položeny věnce. Po celou dobu stála u hrobu čestná stráž.

Vánoční strom republiky byl slavnostně rozsvícen v předvečer narozenin generalissima Stalina, 20. prosince 1951. Slavnostní se účastnili zástupci lidové správy, v kulturním pořadu vystoupili pionýři a ČSM.

P o m ě r y l i d o p i s n ě .

Dne 10.července 1951 zemřel ve věku jedenáosmdesáti let hudební skladatel a bývalý regenschori Josef Winter.Byl dlouhá desítiletí ředitelem kůru v děkanském chrámu sv.Bartoloměje v Kolíně.

Opíši proslov nad jeho rakví, který přednesl p.Smetana.

Dozněl poslední akord-akord života. Slabým tonem pianissima, až úplně ztichl.Tak odešel hudební bohatýr,pěvec a skladatel Josef Krištof Winter,jemuž chci zde při rozloučení věnovati alespoň krátkou vzpomínku. Doufám však s určitostí, že jiní-oprávnění-vzpomenou o něm v tisku více.

Když ředitel Winter-žák Skuherského a Fibichův, po předběžných studiích na varhanické škole pražské za vedení výtečných profesorů nastoupil v roce 1895 místo ředitele kůru u sv.Bartoloměje v Kolíně, nevěděli kolínští občané, jak vysoce hodnotnou hudební osobnost Kolín získal. To ukázalo se jeho činností.

Vědl nadšeně zpěvácké spolky Dobroslava a Dobromilu, zřídil hudební a pěveckou vlastní školu, vyučoval zpěvu na gymnasiu, pořádal hudební koncerty církevní ve prospěch zřízení neb oprav varhan, seskupil kolem sebe zdatnýe chrámový sbor, stal se zakládajícím členem Kolínské filharmonie a jejím prvním dirigentem, s níž provedl v roce 1905 až 1901 mnoho zdařilých a umělecky vysoce hodnotných koncertů.

Byl zakladatelem pěvecké župy polabské a při padesátiletém výročí založení župy byl jmenován jejím čestným členem.

Vzpomínáme s uspokojením a láskou na provedení a několikeré opakování jím nastudovaných a řízených oper jako V studni od Blodka, Smetanových Prodané nevěsty, Hubičky, Dalibora a později opět Hubičky. V roce 1926 se ujal opět vedení zpěváckých spolků Dobroslava

a Dobromily a vedl je k vyšším metám.

Z chrámových koncertů nutno vzpomenouti Rheinbergerovy Hvězdy betlémské, Dvořákovy Stabat mater, Beethovenovy Missa C-dur, Treglerovy Jubilejní mše, k níž přikomponoval zdařilý průvod instrumentální.

Kromě provedení mnoha vysoce hodnotných a umělecky zpracovaných hudebně pěveckých koncertů a akademií uvádím z jeho uměleckých děl pouze význačné:

Missa brevis in honorem sc. Procopii, Missa in honorem sc. Josephi, Missa de Immaculata, Missa in honorem sc. Bartholomei a mnoho sborů a menších prací, meziher a praeludií, dále úspěšný melodram na slova Jaroslava Vrchlického Tři jezdcí a jiné písně a skladby.

Byl dobrým učitelem svých žáků a pod jeho vedením vyrostla celá řada výborných zpěváků, hudebníků, ba i několik umělců-virtuosů.

Winter byl výtečným vokálním skladatelem, zpěvákem, dirigentem, výborným varhaníkem a pianistou, - zprátka ~~největším~~ umělcem nevšední síly a formátu.

A na takového budeme všichni, kdož jsme ho znali, s ním spolupracovali, neb byli jeho žáky, s láskou a vděčností vždy jen v dobrém vzpomínati. Budiž nekonečná čest jeho práci a umění.

Vážený pane řediteli Wintře,
milý příteli a bratře!

Jménem pěveckých spolků Dobroslava a Dobromily, jimiž jsi byl za svoje zásluhy jmenován čestným členem, jménem Kolínské filharmonie, jménem chrámového sboru a všech tvých žáků, děkuji ti za všechnu práci, kterou jsi tím pro veřejnou kulturní činnost vykonal.

A my všichni loučíme se s tebou, plni vděčnosti a krásných vzpomínek, - nechť duch tvůj - obklopen tóny musicae sacrae je stále s námi a tělo tvé nechť najde klid a mír v naší - nám všem drahé české zemi.

Buď s Bohem!

F₁ 24

P o m ě r y k u l t u r n í .

Školství.

V pátek 12.ledna 1951 byly na poradě ředitelů všech škol kolínského okresu projednány nový školní řád a řád zkušební, které vstoupí v platnost dnem 1.února 1951. Odborný referát o nových školních řádech přednesla krajská inspektorka Dr.Kočková. Promluvila o velkých přednostech nového řádu, jenž je dalším článkem ve výstavbě našeho školství a je organickou součástí základního školského zákona z roku 1948 a je jednotný pro všechny druhy škol.

Dne 2.ledna krátce po poledni promluvil do místního rozhladu předseda místního národního výboru Josef Herout, aby Kolíňany pozdravil, a aby jim také připomněl, jaké úkoly čekají město ve třetím roce pětiletky. Zdůraznil, že ve školství musí být letos zřízeny potřebné jesle a mateřské školy, aby maminky mohly jít bez starosti do práce. Ve školách musí být zřízeny stravovací družiny, je však také nutno řádně vybavit školy, postarat se o dostatečný počet tříd a obstarat dokonale zdravotní kontrolu školní mládeže. Bude také nutno dbát na doplnění školského i spolkového tělovýchovného zařízení. To znamená, že se Kolín bude přičiňovat, aby se splnila i dávná tužba Kolína-stavba zimního stadionu.

V únoru byly zřízeny dvě družiny mládeže. Jedna při národní škole východní, čítající 57 dětí a druhá při národní škole západ, která má zatím 37 dětí. O bezpečnost, klid a pořádek v družinách se starají vychovatelky.

2.května 1951 byla zřízena družina v Kolíně na Zálabí. Velikou zásluhu na zřízení zálabské družiny, ale i všech ostatních kolínských družin má ^{škol}referentka místního národního výboru J.Eliášová, již patří veliké zásluhy o rozvoj kolínského školství po všech stránkách. --Slavnostního otevření na Zálabí se účastnili školství inspektoři Al.Kot a Boh.Flener, zástupci uči-

telstva, a politický tajemník MNV Košata a dělníci továrny Tatra, která je patronem střední školy na Zálabí.

Podobné stravovny pro žáky místní i přespolečenské byly zřízeny i při ostatních kolínských školách. Kuchyňně zřizuje kolínská obec za podpory krajského národního výboru.

Loni byly na Kolínsku založeny první pionýrské skupiny. Vlastní práce začala však až v roce 1951. Na všech středních školách v Kolíně jsou již pionýrské skupiny založeny. Kromě nich však byly skupiny založeny i na národních školách na Zálabí, ve škole Komenského na Kutnohorském předměstí a na pražském předměstí. Největší nevýhodou pionýrských skupin je dosud malý počet zkušených vedoucích.

Žáci střední školy v Kolíně na Zálabí se ve 152. pionýrské skupině zavázali, že přijmou výzvu karlínských pionýrů pro poctivé hospodaření s chlebem a pečivem. V každé třídě je zvolen referent, který se stará aby nic nepřišlo nazmar. /Pozn. Na Zálabí jsou dvě střední školy - první a druhá. Jsou dvě ředitelství školy. Protože obě školy jsou umístěny ve společné budově v Ovčárské ulici, mají obě školy společné pomůcky i společnou ředitelnu a sborovnu a na ~~školech~~ obou školách vyučuje totéž učitelstvo.

Úderníci národního podniku Dřevo věnovali třem pionýrským skupinám 6.000,- Kčs. Finanční pomoc byla určena ~~pro~~ pionýrům z Radovesnic, Ratboře a ze Zálabí.

V pondělí 19. března skládali pionýři ze střední školy chlapecké v Kolíně městě pionýrský slib před dělnictvem národního podniku Tesla. Závod věnoval pionýrům standartu.

V den 72. narozenin generalissima stalina složili slib také pionýři z národní školy Kolín východ za účasti zástupců zaměstnanců závodu Pražských energetických podniků v Kolíně. Po složení slibu byl kulturní pro-

gram, který vypěstili žáci národní školy.

Školská skupina ČSM na gymnasiu v Kolíně uzavřela smlouvu se státním statkem v Ratboři. Studenti a profesorský sbor se zavázali, že odpracují na státním statku v Ratboři a v Sedlově při jarních pracích 600 dnů a při žňových pracích 1.000 dnů, při podzimních pracích rovněž 600 dnů.

Začátkem školního roku v roce 1951 nastoupili na některé školy noví ředitelé. Na zálabské národní škole byl ustanoven ředitelem Zdeněk Vlček, protože do penze odešel ředitel B. Jonák. Za pensionovaného ředitele Františka Kalného převzal místo na střední škole na Zálabí nový ředitel Miroslav Tuček. Na národní škole Komenského na Kutnohorském předměstí byl ustanoven ředitelem Ml. Klier z Nové Vsi, poněvadž dosavadní ředitel Petránek byl jmenován ředitelem na národní škole Západ, kde do penze odešel ředitel Trojan.

MNV v Kolíně uspořádal 24. května 1951 "Hovory o škole." Po pěkném kulturním úvodu žactva střední a národní školy promluvila školská referentka J. Eliášová o nynější škole, jejím významu a poslání při budování socialismu. Ředitel střední školy Liška promluvil o práci na školách a o výchově žactva pro praktický život a povolání.

Dne 25. srpna 1951 nastoupil v Kolíně nový školní inspektor Josef Šachl. Působil v Kolíně od roku 1948 na střední škole, potom pracoval jako ředitel střední školy v Poděbradech. Odtamtud odešel do Dobříše jako školní inspektor.

Školního spoření a soutěže se v letošním školním roce na Kolínsku účastnilo 75 škol prvního až třetího stupně. Z celkového počtu 8203 žáků spořilo 7753 žáků, kteří ušetřili na vkladních knížkách 2,817.422 Kčs. V soutěži zvítězila národní škola na Pražském předměstí, druhé místo získaly žákyně vyšší zdravotní školy v Kolíně.

Téměř celý rok trvala přestavba starého řádo-
vého domu v Legerově ulici na Kouřimském předměstí, než
se z něho podle plánu arch. Jana Zvěřiny stala budova, vy-
hovující všem moderním požadavkům péče o děti do čtyř
let. --Přízemí nových jeslí je vyhrazeno jen kojencům.
Nepřijdou vůbec do styku s dětmi staršími, které jsou
v prvním poschodí. Do prostoru pro kojence maminky vůbec
nepřijdou. Maminka dítětko přiveze do chodby, uloží ko-
čárek a dá děcko zvláštním okénkem do rukou pěstounky
v přijímací místnosti. Tam bude kojeneček ze svého domá-
cího prádla svlečen, vykoupe se, dostane prádlo ústavní,
a pak teprve přijde na postýlku. V přízemí je ložnice
pro novorozenáta, menší místnost pro děti, které potřebu-
jí zvláštního ošetření, mléčná kuchyně, místnost pro ko-
čárky, kojenecká koupelna. Rovněž tak první poschodí je
pěkně vybaveno. U domu je velká zahrada.

Knihovna.

Byla vyhlášena čtenářská soutěž: "Kterou si vybereš ty? Babajevského Rytíře zlaté hvězdy, nebo Ažajevovu Daleko od Moskvy?" Čtenář měl odpovědět na otázky: Který úryvek tě v knize nejvíce zaujal? Označ počátek a konec úryvku! Proč a jak ti pomůže v tvé práci? Odevzdej do 30.XI. 1951 v Lidové knihovně.

Většina účastníků si zvolila knihu Daleko od Moskvy.

Knihovna je otevřena nepřerušeně i po celé léto. Rovněž bez přerušení je otevřena i čítárna a studovna, umístěná v 1.poschodí knihovny v Husově tř.69. Studovna je opatřena rozsáhlou příruční knihovnou, kde čtenář najde závažná a cenná díla vědecká, praktické příručky všech oborů, aktuální politickou literaturu. Tam je možno číst i knihy Fučíkova odznaku, všechny důležité měsíčníky, týdeníky a denní tisk. Bylo zřízeno také oddělení sovětských děl v ruském originále. Na své knižní zásoby upozorňuje knihovna výstavkami knih a obálek ve výkladech knihovny, kde jsou také umístovány dílčí seznamy a plány četby k různým aktuálním tematům. V půjčovně knihovny v prostoru pro čtenáře je umístěn volně přístupný výběrový regál, kde jsou vystaveny zábavné i poučné knihy, opatřené na přídeští charakteristikami obsahu a odkazy na díla příbuzná. Tam si může čtenář každou knihu prohlédnout, prolistovat a vypůjčit.

Museum, archiv, historie.

Dnem 7.března 1951 zanikl po 66leté činnosti Krejcarový spolek. Úkolem bývalého spolku bylo vyvařovati výživné pokrmy pro mládež obecných a měšťanských škol v Kolíně. Na likvidační valné hromadě byl rozdělen majetek spolku všem školám v Kolíně.

30.dubna 1951 tomu bylo třicetdevět let, co zemřel v Kolíně čtyřiašedesátiletý zasmucký rodák Frant. Kmoch, kapelník sokolské a městské hudby, skladatel lidových pochodových a tanečních písní, jehož popularita nebyla dosud u nás žádným lidovým kapelníkem předstižena. Jeho kapela byla od roku 1872 až do r.1922 hudbou sokolskou, potom se stala hudbou městskou.

7.května 1951 tomu bylo šest let, co byla dlažba tehdejšího Karlova náměstí v Kolíně zbrocena krví kolínských občanů, kteří se neprovinili ničím jiným, než že se shromáždili na náměstí, aby vyslechli hlášení pražského rozhlasu o kapitulaci nacistů. Na náměstí přijeli nacisté, vyskákali z auta a spustili do nic netušících občanů vražednou palbu, po jejímž skončení zůstali ležet na dlažbě mrtvi Jan Kmoch, Fr.Matys, B.Kraus, Evžen Valz, Jaroslav Sláma, Rudolf Plešinger, V.Přibyl, Karel Král, O. Krása, Alois Formánek, Jaroslav Vítek, Fr.Dvořák, Václav Hlaváček. Smrtelně byl poraněn Ota Chmel, jenž po mnoha-denním utrpení zemřel v nemocnici.

Kostelík sv.Jana Křtitele v Kolíně na Kutnohorském předměstí je důkladně opravován, neboť byl přeměněn na pravoslavný chrám. Kostelík pochází z první poloviny čtrnáctého století vedle něhož byl v tehdejší době zřízen špitál pro chudé. --Od roku 1920 do 1932 patřil církvi československé.

F₃ 27

Z historie Kolína.

Opisují články z novin, týkající se historie Kolína.

O Zálabí.

Najaře roku 1863 si kolínští evangelíci založili na Zálabí svůj hřbitov a za zvláštních okolností ho bylo po prvé použito. Dělníci při kopání hlíny učinili zajímavý a vzádný nález. Objevili starý hrob, který byl obložen zuhelnatělými prkny. Byly v něm dvě kostry. Jedna z nich, patrně vysokého statného muže, měla po boku meč a válečný topor a na prsou řetěz zlatých, krásně ciselovaných kuliček. Z pochvy meče zbylo jen stříbrné kování a ze škorňí stříbrné ostruhy. Druhá kostra byla menší a u nohou jí ležel stříbrný kalich, uvnitř zlacený, krásná vlašská práce z XIII. století. Vedle kalicha byla ještě nádobka, v níž víno zaschlo na vinný kámen. V hrobě se ještě našlo stříbrné kování knihy, která však staletím v hrobě setlela. - Matěj Souček, na jehož pozemku byl hrob objeven, dal kostry pohřbít na novém hřbitově na Zálabí.

Laudův dům.

Kolínští brigádníci rozebírali bývalý Laudův dům v Zahradní ulici, aby o jeho parcelu mohl být rozšířen sad Julia Fučíka. Při bourání byly nalezeny doklady, že dům byl postaven v roce 1586 a že od té doby se jeho podoba takřka nezměnila. Až do poloviny minulého století stál však daleko před městskými hradbami.

A. Jirásek čestným občanem Kolína.

Po dubnové přísaze českých spisovatelů v roce 1918 počala zvedat hlavu česká města a Kolín nezaostal pozadu. Už 26. dubna 1918 se usnesla městská rada poctit Aloise Jiráka za jeho veliké zásluhy o obrození českého národa a pro hrdinství v době válečné persekuce čestným občanstvím. Dne 1. května 1918 dopoledne se sešlo obecní zastupitelstvo, jehož schůzi zahájil pěvecký spolek Dobroslav husitským chorálem Kdož jste boží bojovníci. Poté přečetl tehdejší starosta města Jiráskovu národní přísahu a přednesl důvody k vděč

a uznání, jež vedly městskou radu a obyvatelstvo Kolína k návrhu, aby byly vzdána tomuto duchovnímu vůdci národa nejvyšší pocta, již může obec udělením čestného občanství poskytnout muži, o národ zasoužilému. Při hlasování bylo odevzdáno 32 lístků se jménem Aloise Jiráska, takže zvolení bylo zcela jednomyslné a nebojácné. - Byla vypracována listina l čestném občanství, jejíž umělecká stránka byla dílem tehdejšího ředitele ^{dívčí} průmyslové školy.

Text listiny zněl: "Promluvil a srdce vzplála, ruce se zvedly, národ přísahal. Královské město Kolín Aloisu Jiráskovi." Na druhé polovině listiny bylo psáno: "Z astupitelstvo královského města Kolína oceňuj^ě vzácné a nehynoucí zásluhy Vaše o rozkvět českého písemnictví, vděčíc Vám za drahocenné dary Vašeho umění, které zakotveno v slavné minulosti české, drahému našemu národu jest zdrojem odhodlanosti a síly, aby svorný stál v dobách těžkého boje za svatá práva trojjediné vlasti, a zdrojem naděje v radostné příští, v lepší, velké minulosti hodnou a slavnou budoucnost jmenovalo Vás, slavný Mistře, ve slavnostní schůzi, své dne 1. května 1918 jednomyslně čestným občanem."

Nemocnice.

Kolínská veřejná nemocnice stávala původně v obecním dvoře, a byla otevřena 2. listopadu 1856. Měla nejprve osm lůžek a postupně byla rozšířena, až měla třicet lůžek. Byla zřízena z darů obce, sbírek, výnosů akademií a plesů. V roce 1878 byla budova zvýšena o druhé poschodí, takže v nemocnici už bylo šedesát lůžek. To už byla nemocnice na tehdejší poměry venkovských měst veliká. -- V roce 1898 byla na Kouřimském předměstí postavena nová nemocnice/dnešní interní pavilon o patro nižší/, na níž stavební náklad činil 303.329,10K. V roce 1921 měla nemocnice už 100 lůžek. Měla jednoho

F₃ 29
primáře, čtyři sekundáře, čtyři úředníky a devětadvacet mužů a žen pomocného personálu. --Dnes má nemocnice přes pět set lůžek a po dostavení nového pavilonu jejich počet stoupne o několik desítek.

Historie divadla.

Zprávy o hraní divadla v Kolíně jsou dochovány z roku 1803. Tehdy, jak ani jinak nebylo myslitelné, hrály jen německé společnosti. Stálého divadla Kolín neměl, proto se hrávalo po celé XIX. století na různých místech, ba i v soukromých domech. Takové divadlo bylo zřízeno také v domě U tří korun na nároží dnešní Stalínovy a Rubešovy ulice. Tento dům v roce 1843 koupil finanční komisař Pokorný a zřídil v jeho prvním patře sál s jevištěm. V tomto divadle se v prosinci 1846 na Štěpána hrála Tylova hra Paní Marjánka, matka pluku aneb Ženské srdce. Podle zpráv, jež dochoval nadšený divadelní ochotník malíř A. Suchý, uvedl hru na jeviště sám Josef Kajetán Tyl. Představení se hrálo ve prospěch zřízení městské opatrovny v Kolíně. Vstupné činilo od šesti do dvaceti krejcarů stříbra. Za těch dvacet krejcarů už bylo "zavřité sedadlo", to je lože.

Cholera.

Dne 9. prosince 1831 vypukla v Kolíně cholera, na kterou vkrátku zemřelo přes tři sta lidí. Chudé zemřelé podruhy tehdy vozili na hřbitov na trakaři a jen tak zabalené v pytlích.

Přednášky.

7.ledna 1951 se konala přednáška na námět Vývoj lidské společnosti k socialismu. Poslanec Koltán z Prahy probral zhuštěně všechny společenské zřízení, počínaje společností prvobytnou,

14.ledna 1951 byl založen při závodním klubu ROH Československých drah astronomický odbor. Při této příležitosti promluvil astronom Dr.Hubert Slouka. Přednáška byla doplněna astronomickým filmem.

Československý Červený kříž a Lidová osvětová beseda v Kolíně uspořádaly ve čtvrtek 18.ledna 1951 v Katolickém domě přednášku Dr.Lub.Elgra "O srdci-zdroji života i příčině smrti."

Kolínský odbor Kostnické jednoty pořádal dne 28.ledna 1951 v Husově domě přednášku universitního profesora Dr.Bednáře na námět Bratr Lukáš a Jednota bratrská.

Odbočka Svazu československo-sovětského přátelství v Kolíně na Zálabí uspořádala 26.ledna 1951 kulturní večer, který byl věnován památce Leninově. Byly přečteny výňatky z Ostrovského románu Jak se kalila ocel, zazpívána píseň o Leninovi a přednesena báseň S.K. Neumanna Náš zpěv. Zpěvní a taneční pořad připravily žákyně střední školy z Kolína-Zálabí.

28.dubna 1951 byla svolána okresní konference, na které se jednalo o mobilisaci pracovních sil na Kolínsku. Po zahájení byli odměněni nejlepší dlouhodobí brigádníci z Kolínska čestnými cenami. O mobilisaci pracovníků promluvil zástupce ministra práce Dr.Lev-

čík.

Československý Červený kříž uspořádal přednášku MuDr. Lubomíra Elgra dne 18. dubna 1951 na námět "O zdraví i nemocech." Byla to rozprava o tom, jak si udržet zdraví a jak čelit vzniku chorob tělesných i duševních.

27. dubna 1951 uspořádal Autoklub republiky Československé odbočka v Kolíně "Debatní večer o motorismu". Večer byl zpestřen promítnutím diapositivů.

MuDr. Jiří Drtina proslovil dne 2. května 1951 přednášku na námět Dětská tuberkulóza a ochrana proti ní. Přednášku pořádal Československý Červený kříž.

7. června 1951 byla přednáška na thema: Vzorná péče o matku a dítě zabrání nemocem. Přednesl ji MuDr. Karban, lékař Státní oblastní nemocnice v Kolíně.

"Není Němec jako Němec", to bylo thema projevu ministra spravedlnosti Dr. h. c. Josefa Plojgara dne 14. června 1951.

Kolínský odbor Kostnické jednoty pořádal přednášku dne 23. září "Alois Jirásek a naše reformace".

2. října 1951 byla v Katolickém domě přednáška MuDr. Lubomíra Elgra "Rakovina". Byla to rozprava o vzniku této choroby, o tom jak jí čelit a o našich dnešních léčebných možnostech.

V rámci oslav Měsíce československo-sovětského přátelství pořádal okresní výbor Československých žen v Kolíně dne 20. října 1951 přednášku "Co jsem viděl".

45

32

la v Koreji. Přednášela přímá delegátka, která byla vyslána do Koreje s komisí M.D.F.Ž./Mezinárodní federace demokratických žen/.

23. října 1951 byla v Katolickém domě přednáška Pokroky dnešní chirurgie. Přednášel primář MuDr. Miroslav Pössner, chirurg Státní oblastní nemocnice v Kolíně.

V měsíci říjnu pořádala okresní poradna a studovna marxismu-leninismu v Kolíně přednášky a semináře. Celkem bylo 10 přednášek.

22. listopadu 1951 se konala v rámci Měsíce československosovětského přátelství přednáška o velkých stavbách komunismu. Přednášel ministr staveb. průmyslu Dr. Ing. Emanuel Šlechta.

Náboženská obec církve československé v Kolíně pořádala k 10. výročí úmrtí sochaře Františka Bílka, tvůrce pomníku M. J. Husa v Kolíně, přednášku se světelnými obrazy: Život a dílo Františka Bílka. Přednášel dcera zesnulého Berta Mildová-Bílková dne 25. listopadu 1951.

Poslanci Národního shromáždění hovoří s lidem. Aby poslanci NS a členové KNV mohli udržovat těsný styk s voliči svého okruhu a mohli je informovat o důležitých opatřeních vlády, stanovili přijímací dny pro měsíc listopad a prosinec 1951. Pro Kolín a okolí byla určena poslankyně NS Tausigová-Potůčková a členové KNV Mareš, Moravec a Kurka.

Do Kolína přijel 29. listopadu 1951 ministr pstavedlnosti N. JuDr. Štefan Rais a přednášel v divadle na thema: Sovětská demokracie a ústava.

V kinu Oko byla 16. prosince 1951 přednáška rybářského odborníka Zdenka Šimka, která byla doplněna

několika krátkými filmy.

Československý Červený kříž v Kolíně pořádal 18.prosince 1951 přednášku státního astronoma RNDr.Huberta Slouky o atomové energii a o možnostech letu atomovou raketou na Měsíc. K přednášce byl předveděn dvou-
dílný astronomický film.

O kolínském divadle.

Kolínské oblastní divadlo sehrálo 27.ledna 1951 premiéru Stroupežnického hry Naši furianti. Na otáčivé kruhové podlaze jsou postaveny najednou všechny scény, dva interiéry a exteriéry, aby mohly být střídány scény při otevřeném jevišti, aby bylo dosaženo plynulosti takřka filmové. Otočením scény vzniká množství nových motivů a perspektiv. Předměty nejsou spatřovány jen ze předu, nýbrž i se stran, což znamená pro režiséra i herce nové a obtížné možnosti umělecké práce. Scénu vytvořil akademický malíř a výtvarník Fr.Vít Blažek ze Zálabí.

V únoru měli Kolíňané návštěvu sokolovských havířů. Jejich návštěva měla opravdu radostný průběh a utužila přátelství obou měst. Sokolovští hosté si prohlédli všechny kulturní památky, a zajímavosti, V sobotu večer pak zahráli kolínskému obecenstvu hru E.F.Buriana Krčma na břehu. Členy souboru, kteří jsou většinou zaměstnanci dolů, odměňovali diváci zasouženou chválou. Aby se družba obou měst projevila i v kulturní spolupráci, odjede tako kolínské divadlo a kolínští občané na návštěvu do Sokolova.

25.únara 1951 k počtě třetího výročí únorového vítězství pracující třídy sehráli v Kolíně hru Vojtěcha Cacha Duchcovský viadukt. Režii měl Jaroslav Pleva. Na výpravě hry spolupracoval výtvarník Felix Votava, scénicky spolupracoval akad.malíř František Vít Blažek. Kritika si všimla především Pravoslava v podání J.Němečka a senátora Suka, kterého hrál Sv. Horyna. Pravoslava velmi pochvalně a zcela právem, senátora spíše kriticky. Byl slabý zejména v posledním dějství, kdy se handrkoval a hašteřil o slovo, místo aby obžalovával velikou žalobou vinníky. Měl být důstojnější, jistější a méně rozčilený. Starý Sucharda v podání K.Kastnera byl v prvním děj-

ství poněkud ztrnulý. Výborný byl Mokošínův František, postava živá a skutečná, dobrý byl také typ sprostého a současného servilního Hašpera, hraného J. Koldovským; postava Machurové D. Hájské se líbila málokomu.

Cyrano de Bergerac. Velký básník, vynikající šermíř, duchaplný společník, vřele milující muž, nešťastný ošklivec. Zdeněk Štěpánek ho předvedl v Kolíně vskutku mistrovsky. Ostatní představitelé rovněž dali svým postavám vše, čím jim byli povinováni. Tak byl Kolíňanům připraven jedinečný požitek v třech neobvykle krásných představeních, jež pro své zaměstnance i ostatní pracující lid z Kolína uspořádala kolínská Drásovka. Byla to představení bez kulís, bez kostýmů a bez líčení. Jen pět členů Národního divadla stačilo, aby byl utvořen ucelený dojem slavného Rostandova díla.

Ochotnický spolek Tyl v Kolíně přestal existovat v dosavadním spolkovém útvaru, aby se stal platným členem závodního klubu Revolučního odborového hnutí při místním národním výboru v Kolíně, který ochotníkům dává nejširší základnu k rozvíjení další kulturní činnosti pro pracující lid. - Kolínští ochotníci vykonali za mnoho desetiletí kulturní činnosti hodně uvědomovací i vzdělávací práce mezi všemi vrstvami kolínského obyvatelstva, jemuž dávali dobrou zábavu i poučení. Je pochopitelné, že při tak významné události, jako je vstup do další činnosti v novém pracovním prostředí, v němž služba lidu je nejvyšším zákonem, se ohlédli ochotníci zpět a podívali se na všechnu svou činnost. Byla to práce dobrá, neboť jidělali svědomití lidé, které nelitovali volného času ani peněz, jež rádi věnovali kulturnímu dílu. Za tou obětavou prací je nutno vidět lidi, kteří pracovali zdarma, bez nároku na odměnu i uznání dlouhá desetiletí. Dostalo se jim čestného uznání ~~xxx~~

nyní při přechodu spolku do nového útvaru. Většina členů dostala za svou záslužnou a dlouholetou činnost stříbrné odznaky a diplomy.

V září 1951 se konalo v kolínském divadle slavnostní představení Jiráskova Dramatu Jan Roháč, předcházele převzetí patronátu VED nadměstským oblastním divadlem a rozžetí hornického kahanu, darovaného MOD v Kolíněsokolovskými horníky, jako symbol kulturní družby obou měst. Ředitel divadla Míla Vojta, zástupci VKD a horníků vyměnili mezi sebou několik pozdravných projevů, v nichž bylo mimo jiné vzpomenu tu též 514.výročí Roháčovy poprav y a zhodnocen význam mezinárodného družstevního dne.

Scénickou výpravu navrhl a vytvořil Fr.Vít Blažek ze Zálabí. Je to plastická kvádrová stavebnice, která je použitelná ve čtyřech obrazech interiéru a může bý r doplňována různými gotickými dobovými prvky. V prvé m obraze, představujícím lipanskou pláň bylo pro zvýšení účinku použito zvýšených podlah, což je na kolínském jevišti novinkou.

Ředitelství oblastního divadla v Kolíně dostalo od posluchačů politicko odborné školy účetních zemědělských družstev v Liblicích a od krajské politické školy lidové správy v Liblicích dopis: "Dne 10. října jsme viděli představeníShakespearovy hry Zkrocení zlé ženy. Děkujeme Vám všem členům souboru za příjemně strávený večer. Hra přinesla nám všem dobrou zábavu i osvěžení po denní práci. Uvážíme-li nedostatky malého venkovského jeviště v Poříčanech, pak byla hra podána velmi dobře a v novém pojetí. Je vidět, že socialistická společnost se stará dobře o životní úroveň herců, kteří už nejsou závislí na vůli a penězích pánů principálů a ředitelů divadel.....Děkujeme všem členům kolínského oblastního divadla, které v našem lidově

Fr

37

demokratickém zřízení má stále větší možnost rozvoje, a proto také může lépe přenášet plody uměleckého tvoření mezi venkovský lid. K této záslužné činnosti vám přejeme mnoho zdarů.

21. října vystoupil na jevišti kolínského divadla dramatický vojenský soubor Stráž míru a sěhrál Jiráskovo drama Jan Žižka. Soubor řízený uměleckým vedoucím a režisérem Vlastimilem Fišarem, nastudoval Jiráskovo drama pro XXI. Jiráskův Hronov a nyní pění rozkaz ministra národní obrany A. Čepičky o rozvinutí kulturní činnosti v armádě tím, že hrají Jiráskovo drama na zájezdech před civilním i vojenským obecnstvem. Politicky výchovný význam činnosti tohoto souboru je nesporný. Páčítáme-li se skutečností, že většina herců zde vytvořila své první role vůbec, a že se soubor musel potýkat s mnoha potížemi, hlavně s obsazováním rolí, jež v této hře jsou velmi náročné, pak se musíme podívat, že herci se zhostili tak dobře svého úkolu.

Slibně zahájená družba mezi Kolínem a hornickým Sokolovem, navázaná už v minulé divadelní sezoně, pokračovala zájezdem sokolovských havířů 24. listopadu do Kolína, aby se účastnili premiery Tylový hry Jiříkovo vidění. S výpravou horníků, kteří jsou už druhý měsíc slavného praporu donbasských horníků, za krásné výsledky v těžbě uhlí, přesahující devět set tun denně, přijel i centrální ředitel Vodvárka a několik předních činitelů z dolů. Ředitelství kolínského oblastního divadla zaslalo před sobotní premiérou horníkům do Sokolova dopis, v němž jménem všech členů divadelního souboru horníkům blahopřeje k dosažení krásných výsledků v těžbě uhlí, které zavazují Sokolovské, aby splnili plán třetího roku pětiletky v těžbě uhlí do výročního dne narozenin generalissima Stalina a k překročení plánu o osmdesát tisíc tun.

2. prosince navštívili kolínští herci Sokolov.

Už časně ráno vyjely z Kolína autobusy s divadelníky, aby překonali vzdálenost dvou set kilometrů a dojeli k cíli za přáteli z dolů. Při příjezdu byla kolínská výprava uvítána hornickou kapelou a horníky, kteří měli velikou radost z návštěvy Kolínských, na niž se už dlouho těšili. Pro tento zájezd byla určena Jiráskova hra Jan Roháč z Dubé. Po odpoledním představení pro mládež a vojáky byla uspořádána diskuse herců s vojáky o hře. Práterský rozhovor dal vojákům mnohé poučení o herecké práci. Jejich vedoucí se rozloučil s kolínskými herci slovy: "My vojáci lidově demokratické armády potřebovali bychom vidět častěji takové hry, jako je Jan Roháč. Ve slovech Jiráskových čerpáme sílu i odhodlání k boji za uderžení míru. Děkujeme vám, že jste přijeli mezi nás, budeme na vás dlouho vzpomínat."

Večerní představení mělo vskutku slavnostní ráz. Za Kolínany pozdravil návštěvníky divadla náměstek předsedy MNV v Kolíně V. Lupínek a ředitel divadla M. Vojta, jenž odevzdal horníkům křišťálový pohár, jako dar kolínské obce Sokolovu. Pozdravil je slovy: "Rádi přijíždíme mezi vás, abychom radostí, již se vám snažíme dát, podpořili vaši úspěšnou práci. Splnění plánu u helné těžby v sokolovském revíru na 105% hovoří nejvýmluvněji o vaší odpovědnosti, s níž plníte své povinnosti.provoláváme vaši práci upřímně Zdař Bůh! Za horníky poděkoval havíř Machoň Kolínským za to, že tak dlouhá vzdálenost jim nepřekážela v příjezdu do Sokolova, aby utužili bratrskou družbu s horníky a pobavili je dobrou divadelní hrou. Horníci věnovali Kolínánům obraz z práce havířů v dolech."

Upřímné vztahy se upevnily též zájezdem ~~mar~~ dělníků a zemědělských družstevníků z Kolínska společně se souborem Oblastního divadla a zástupců lidové správy dne 4. března do Sokolova. Družba, vybudovaná na

Fz 39
spolupráci ve všech oborech našeho budovatelského úsilí, spojila v jediný pevný svazek dělníky a zemědělce z vnitrozemí s horníky z pohraničí.

Na hranice Karlovarského kraje přijeli zástupci z Karlových Var i horníci ze Sokolova, aby je provázeli na další cestě. V hornickém domě v Sokolově přešli Kolíňané špalírem hornických učňů, aby zasedli se Sokolovslými ke společné besedě. Odpoledne a večer sehrál soubor kolínského divadla Figarovu svatbu. Před zahájením představení přivítali kolínskou výpravu pionýři, o utužení bratrské družby promluvili činovníci krajské lidové správy z Prahy, obou národních výborů a ředitel divadla. Kolínští odevzdali hostitelům obrazy a album fotografií Kolína a jako symbol bratrství od Sokolovských přijali sochu horníka, knihy a krásné hornické kahaný. Tak byly navázány styky, prospěšné pro spolupráci Kolína se Sokolovem.

Dne 6.ledna 1951 se konal v evangelickém kostele varhanní koncert prof. Oty Čermáka.

Dne 9.ledna koncertoval v divadle Ivan Kawacziuk, virtuós na housle, za doprovodu klavírního virtuósa Františka Vrány. Na pořadu byly skladby Pagaňiniho, /Dávelský trilek/, Tartiniho, Mozartovy a Chopinovy.

Stodvacetičlenný sbor národních zpěvů a tanců vystoupil v Kolíně dne 21.ledna 1951. Předvedl zpěvy i tance české, moravské i slovenské. Tento soubor reprezentoval naše lidové umění v cizině.

Československý bratrský evangelický sbor v Kolíně pořádá pravidelně ve svém chrámu varhanní koncerty pro nejširší veřejnost. Byla to dobrá myšlenka, která dovedla získat tolik zájemců o varhanní koncerty, že chrám bývá vždy plný. 4. března koncertoval opět profesor Čermák, varhanní virtuós a pořadatel varhanních nocturen v Karlových Varech.

Když zaznělo chrámem Dvořákovo Largo, objevil se na rtech většiny posluchačů, kteří opět zaplnili chrám do posledního místa, spokojený úsměv. Profesor Čermák se totiž v Kolíně uvedl několikrát, proto ten výraz radosti i napjatého očekávání na tvářích všech příznivců hudby, kteří jej poznali o předešlém varhanním nocturnu. Je toho mnoho, čím prof. Čermák dokáže podělit všechny návštěvníky za jediný večer, neboť na všechny strany stědře rozdává své umění. Nejen těm, kteří hudbě dobře rozumějí, nýbrž všem; a proto je ve veřejnosti oblíben. Chopinova Revoluční etuda, Lisztův Sen lásky, potom Händel, Martini, Grieg, Debussy, Saint-Saens a Schubert-takový byl Čermákův program, jež pak zakončil kyticí Dvořákových melodií. Dokonalý výběr a dokonalé provedení působí na posluchače nejsilnějšími uměleckými dojmy.

F 8 49

Ve středu 14. března 1951 byl v divadle koncert, na kterém účinkovali: Jarmila Němečková, členka Čsl. rozhlasu na harfu, Zdeněk Vaníček, člen státního orchestru České filharmonie na flétnu, Ladislav Josef, profesor městské hudební školy na housle, Bohuslava Rubešová na klavír.

Program:

1. J. Kř. Krumpholtz: Sonata pro flétnu a harfu.
2. Gabriel Pierné: Scherzo caprice-harfa sólo.
3. Zdeněk Folprecht: Suita ve starém slohu pro flétnu a harfu.
4. Cesar Cui: Drobnosti pro flétnu, housle a klavír.
5. Claude Debussy: Svit luny-pro klavír.
6. Georg Bizet: Menuet pro harfu a flétnu.
7. Ant. Štěpán Arenskij: Ukolébavka pro housle a klavír.
Ladislav Josef: Lyrický fragment

Kolínské divadlo získalo na 18. března hosty z Národního divadla. Jsou to tenorista Richard Kubla, Milada Šponarová, soprán a členky baletu Národního divadla sestry Šiklovy.

Československý evangelický sbor v Kolíně uvedl 1. dubna 1951 X. hudební nešpory. Účinkovala Ema Šimandlová mezzosoprán, prof. Josef Šimandl, violoncella, Jaroslav Vojtek, člen čsl. rozhlasu, varhany. Na programu byl:

1. J. S. Bach: Preludium a Fuga g moll.
2. A. Dvořák: Bože, Bože, píseň novou.
3. Z. Blažek: Žalm 23.
4. J. Brahms: Ukolébavka.
5. J. A. Birkenstock: Adagio e e-moll sonaty.
6. J. Leclair: Sarabanda
7. Giuss: Samartini: Canto amoroso.
8. J. B. Foerster: Tři nocturna pro mezzosoprán, cella a varhany.

FR 42
9. J. B. Bréval: Adagio z g-moll sonáty pro cello.

10. A. Dvořák: Klid.

11. J. Klička: Fantasie na symfonickou báseň Vyšehrad od
B. Smetany.

Místní skupina lidových hudebníků pořádala pod záštitou MNV koncert padesátičlenného smyčcového souboru za řízení Aloise Vlasáka. Bývalá Kmochova kapela / "Velký koncerty" Čistý výtěžek byl věnován na postavení pomníku Julia Fučíka ve Fučíkově sadě. Koncert se konal 19. dubna 1951.

Začátkem května navštívil českobratrský evangelický kostel opět varhanní virtuos Ota Čermák. Na pořadu byli Bach, Čajkovskij, Fibich, Schubert, Novák, Bizet, a Čermákův učitel Wiedermann. Po skončení programu zářilo v očích i tvářích všech přítomných nadšení a radost. Farář Werner děkuje hostu za návštěvu i koncert a dík končí všem stozumitelnou prosbou: "My všichni vám děkujeme, ale víme, že ještě není konec." A profesor Čermák přidává rád, má-li před sebou tak vděčné obecenstvo.

18. května 1951 uspořádal závodní klub ROH zaměstnanců místního národního výboru koncertní večer pěvců Národního divadla Beno Blachuta, Eduarda Hakena a Lídy Červinkové. Na klavír doprovázel ředitel hudební školy Jos. Mančal. Na pořadu byli: B. Smetana, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij, Z. Fibich, G. Verdi, R. Leoncavallo, G. Rossini. Po skončení krásného večera uspořádali návštěvníci divadla ovace pěvců při jejich odjezdu do Prahy.

Okresní výbor ČSM v Kolíně pořádal ve dnech 19., 20. května 1951 okresní přehlídku soutěže tvořivosti mládeže, spojenou se svazáckou veselíci.

Závodní klub ROH zaměstnanců lidosprávy v Kolíně pěvecký kroužek Dobroslav a Dobromila a malý orchestr uspořádaly ve středu 6.června 1951 Koncert.Na programu byly:

- 1.G.Verdi:Nabuchodonosor-ouvertura-orchestr.
 - 2.P.I.Čajkovskij:Piková dáma-velká fantasie pro sóla, sbor a orchestr.
 - 3.J.B.Foerster:Skřivánek-mužský sbor.
 - 4.J.Křička:Domovu-ženský sbor
 - 5.A.Dvořák:Vyběhla bříza-smíšený sbor.
 - 6.V.Svoboda-Píseň míru-malá kantata pro soprán a smyčcový kvartet.
 - 7.A.Gretchaninov:První věta ze smyčcového kvarteta.
 - 8.Jindřich Jindřich:Jarní píseň-smíšený sbor.
 - 9.Brahms:Pátý uherský tanec.
- G.Verdi:Violetta-velká fantasie pro sóla,sbor a orchestr.
 Sóla zpívali:Svobodová,Holubová,Saska.
 Kvartet:Ing.Novotný,Dr.Urban,Fr.Roubíček,K.Kareta.
 Dirigoval Václav Svoboda.

V neděli 17.června 1951 byla na Kmochově ostrově soutěž dechových souborů. Soutěžila lidová kapela z Bořetic,Kolína, Starého Kolína,Jestřabí Lhoty,Peček,Poděbrad,Pňova, Záboří. Prvenství získala hudba z Peček,řízená dirigentem Kozákem.Kmochova kolínská hudba nesoutěžila,neboť tak početný soubor nemůže být hodnocen se souborý malými.

Ve čtvrtek 21.června 1951 zpívali v divadle členka státní opery z Moravské Ostravy Ludmila Dvořáková,kolínská rodačka a Theodor Šrubař,člen opery Národního divadla v Praze. Hlediště bylo zcela naplněné a posluchači přijali zpěváky s velikým nadšením.Na pořadu byli B.Smetana,A.Dvořák,P.I.Čajkovskij,W.A.Mozart,L.v.Beethoven,R.Leoncavallo,G.Puccini,G.Verdi.

F2 44
Krásné melodie z českých oper zpívali 27.června 1951 solisté národního divadla v Praze Oldřich Kovář, Hanuš Thein, Miluše Fidlerová. Hrál pražský orchestr.

ROH závodní klub ČSD n.p. Kolín společně s odbočkou SČSP-ČSD n.p. pořádaly v pátek 29.června 1951 koncert 65členného symfonického orchestru čs.železničářů. Na programu byl B.Smetana, V.Novák, Rimskij Korsakov.

25.října 1951 byl koncert klavírního virtuosa Drahomíra Tomana. Koncert poskytl každému skutečně umělecký požitek. Dr.Toman je žákem prof.Maxiána, ve veřejných koncertech vystupuje od r.1949. Hrané skladby provází vlastním výkladem a končí rozhovory o hraném a o hudbě vůbec. Z vlastností jeho koncertu byly klavírní improvizace na motivy z hlediště.

4.listopadu 1951 hrál v českobratrském kostele Ota Čermák, varhanní virtuos a skladatel. Kromě skladeb Bacha, Beethovena, Wagnera, Griega, Verdiho, Suka a Chačaturjana zahrál také vlastní letošní skladbu Tatarské pastorale.

2.prosince 1951 pořádal českobratrský evangelický sbor v Kolíně hudební nešpory. Zpívala Ludmila Dvořáková, sólistka opery z Moravské Ostravy, na varhany hrál Ota Čermák z Karlových Var.

F9 45

Celý rok 1951 se projevováno úsilím o zachování trvalého míru.

17.ledna 1951 se konal v divadle manifestační projev kolínského obyvatelstva, který byl současně spojen s ustavením okresního výboru obránců míru na Kolínsku. Při té příležitosti byli také veřejnosti představeni delegáti Kolínska, kteří se účastnili celostátního sjezdu obránců míru v Praze ve dnech 20. a 21.ledna 1951.

Na projevu promluvila poslankyně Karlovská, zástupkyně ministra školství.

8.března 1951 byl v Kolíně oslaven Mezinárodní den žen, který byl zároveň projevem touhy po mírovém budování a udržení trvalého míru na celém světě. V projevu tajemníka Elstnera byla prakticky vyobrazena práce pro světový mír, podpořená budovatelskou prací.

Den 11.dubna byl dnem mezinárodní solidarity politických vězňů. Na kolínském projevu v divadle promluvil prof.Dr.Ďobza, poslanec NS .

14.dubna 1951 se v Kolíně konal Pochod míru. Účastníci se shromáždili na seřadištích na Zálabí, na Kutnohorském, Pražském a Kouřimském předměstí. Odtud společně odpochovali na náměstí Dr.E.Beneše, kde vyvrcholila manifestace. V čele společného šiku šla hudba. Manifestace byla zahájena hymnou československou a sovětskou. O významu mírového hnutí promluvila předsedkyně okresního výboru obránců míru Urbanová, dělnice z továrny Kolinea. Po jejím projevu přečetla místopředsedkyně okresního výboru obránců míru M.Plachá resoluci, která byla odeslána se souhlasem manifestantů prezidentu republiky.

Celý květen 1951 byl přípravou na lidové hlasování za podepsání mírového paktu mezi pěti velmocemi

F9 46
a proti znovuvyzbrojování západního Německa.

Hlasování bylo v Kolíně zahájeno 3.června 1951. Do kolínských domácností se rozešlo z ~~desi~~^{osmi} hlasovacích středisek 265 dvojic, aby občanům osvětlily význam lidového hlasování pro věc míru.

6.června 1951 byl u Karla IV. veřejný mírový projev, který byl součástí přesvědčovací kampaně o významu lidového hlasování pro uzavření paktu míru. Na projevu promluvil o mezinárodní situaci poslanec Jan Mátl: "Letošní rok je mimořádně bohatý na veliké události doma i v cizině. Začal nástupem mohutného mírového hnutí, zasedáním ústředního výboru KSČ, zasedáním plena ÚRO, mohutnými oslavami Svátku práce a pokračoval zasedáním ústředního akčního výboru Národní fronty v Bratislavě, kde bylo vyhlášeno mírové hlasování....
.....Boje Koreje je také bojem naším, neboť jako se před léty bojovalo ve Španělsku u Madridu za Prahu, tak také dnes bojuje korejský lid za svoji i naši svobodu i nezávislost....."

12.června 1951 pořádal Okresní výbor Sokola s Okresním výborem Československého Červeného kříže "Veřejný mírový projev", na kterém promluvil poslanec ÚNS Vladimír Štíčka. Mluvil na téma: Sokol v boji za mír.

14.června 1951 pořádal okresní ~~výbor~~ organ. čs.strany lidové a Svazu bojovníků za svobodu, za podpory okresního výboru Obránců míru a ONV NF veřejný projev, na němž promluvil ministr zdravotnictví Dr.h.c. Josef Plojhar. Mluvil na téma: Není Němec jako Němec. V úvodu řekl, že je šťasten, že může promluvit ke Kolíňanům právě v den, kdy celý národ vzpomíná historického dne, v němž byl před třemi roky zvolen prezidentem republiky Klement Gottwald, první dělník republiky. V další části pravil, že heslo Není Němec jako Němec musí být

F9 47

programem našeho nazírání na politickou otázku Německa. Promluvil o konstruktivní budovatelské práci obyvatelstva východního Německa, o výchově nové demokratické mládeže a jako protiklad uvedl příklady z Německa západního.

14. a 15. dubna 1951 se konala v kolínské sokolovně okresní konference KSČ. Z 96 obcí a ze 76 závodů byli na konferenci delegáti, zvolení z nejlepších pracovníků, úderníků, novátorů a zlepšovatelů, vzorní družstevníci z JZD, traktoristé STS a pracovníci ČSSS.

Zaměstnanci KORAMO vyzvali ostatní závody okresu k plnění závazků na počest okresní konference. Závod sám se zavázal, že výrobní plán pro první pololetí splní do 24. června 1951, tedy o 6 dnů dříve. V práci podle metod L. Karabelnikové v I. pololetí 1951 bude v závodě docíleno úspor za 1.000.000,- Kčs. Závodní skupina v ČSM odpracuje na počest okresní konference KSČ 415 brigádnických hodin.

V úterý 24. dubna 1951 se rozjelo do 95 obcí okresu 60 aut se agitátory, kteří provedli přesvědčovací kampaň k účasti na letošním Prvním máji. Když k agitacním dvojicím na náměstí řečník promlouval, nad Kolínem kroužila dvě letadla Aeroklubu, ozdobená na křídlech heslem 1. máj - den míru.

Heslem letošního Prvního máje bylo: "S prezidentem Gottwaldem vpřed za mír a socialismus."

V neděli 29. dubna 1951 byl na náměstí Dr. E. Beneše koncert městské dechové hudby, v 11 hodin byla štafeta míru a poselství z celého okresu na náměstí. V 19 hodin byla v divadle vyhlášena jména vítězných podniků z předmájového pracovního soutěžení. Po vyhlášení byla slavnostně zahájena hra Hlas Ameriky, kterou sehrálo městské oblastní divadlo.

V pondělí 30. dubna 1951 byl slavnostně otev-

79

řen sad Julia Fučíka. Po předání sadu odešel průvod s hudbou na Kmočov ostrov, kde byl koncert Kmočovy hudby. V 21hodin byl vypálen ohňostroj.

Oslava Svátku práce vyvrcholila v úterý 1.máje. Májová manifestace byla zahájena v šest hodin budíčkem. A už začali do města přijíždět první účastníci oslav. Projevy na náměstí byly zahájeny vypuštěním několika desítek holubic. Po projevech byla uspořádána přehlídka alegorických vozů a traktorů a den byl zakončen odpolední majovou veselicí na Kmočově ostrově.

Oslavy 30 let KSČ byly v Kolíně zahájeny již 11.května 1951 v Zálabském biografu promítáním obou dílů filmu Veliký občan. V neděli 20.května se konala v divadle slavnostní zasedání okresního a městského výboru KSČ za přítomnosti nejlepších pracovníků ze všech závodů na okrese. Kromě toho byly pořádány ve všech větších kolínských továrnách a podnicích ve dnech 26. až 28.V. slavnostní schůze, na něž byli pozváni i nečlenové KSČ.

Šesté výročí osvobození republiky Rudou armádou oslavil Kolín 6.května 1951 tryznou na hřbitově, kde na rohy padlých sovětských vojáků byly položeny věnce. Po projevu odešel průvod do divadla, neboť ve Fučíkově sadě se oslava pro trvalý déšť nemohla konat. Hlavním řečníkem byl předseda okresní organizace Československé strany socialistické v Kolíně J.Kulička. V projevu mezi jiným pravil: "V doznívání mohutných májových oslav vzpomínáme hrdinných bojovníků pražských barikád, obětí Kolína i ostatních měst a obcí republiky. Právě v těchto dnech před šesti lety přetekl pohár hořkostipohár ponížení a utrpení, jenž nám byl podán Mnichovem."

V pátek 25.května 1951 se sjeli v Kolíně referenti práce a sociální péče ze všech krajů republiky, aby jednali především o zdokonalení všech sociálních

zařízení, jež jsou důležitým pomocníkem při získávání žen do výrobních obchodních a jiných pracovních oborů. Na konferenci byl přítomen zástupce ministra práce a sociální péče dr. Popel. Ve svém projevu se zabýval otázkou zajištění výstavby jeslí a zvláště zemědělských útulků, dále zajišťováním a reorganisačí péče o matku a dítě.

Památka národního mučedníka Mistra Jana Husa byla v Kolíně uctěna 5. července 1951 společnými bohoslužbami církve čbr. evangelické, československé a Jednoty bratrské. Večer byla u vodárna zapálena Hranice.

Světový festival mládeže v Berlíně pozdravila štafeta, která 31. července 1951 proběhla také Kolínem.

Pod záštitou okresního a městského výboru KSČ a všech složek Národní fronty byl 1. a 2. září 1951 v Kolíně uspořádán jako oslava letošních žní a plnění Gottwaldovy pětiletky v průmyslu i jako slavnostní začátek nového školního roku "Sjezd budovatelů socialismu" z Kolínska. Pořad slavnosti byl zahájen 1. září v sokolovně poradou JZD státních statků, strojní traktorové stanice, zaměstnanců továren a zástupců patronátních podniků. Porada zhodnotila výsledky žní, plnění pětiletky a vyhlásila jména nejlepších budovatelů socialismu na Kolínsku. --Současně na náměstí Dr. E. Beneše byla uspořádána slavnost zahájení nového školního roku. --Neděle 2. září byla vyplněna dopoledne většinou sportovními podniky, které zakončil projevem mistr ČSR Antonín Saxa. Odpoledne byl na náměstí Dr. Edv. Beneše slavnostní projev a při té příležitosti bylo náměstí přejmenováno na "Náměstí československých obránců míru."

Posádková správa a okresní akení výbor Narod-

4

56

ní fronty uspořádaly 6. a 7. října 1951 oslavy Dne československé armády. Slavnost byla zahájena 6. října v divadle kulturním večerem. V neděli 7. října byly oslavy zahájeny třemi dělovými výstřely a budíčkem vojenské hudby. V dopoledních hodinách vyjelo na náměstí přes sto motocyklů k terénnímu závodu kolínským okresem. Jízda byla odpoledne zakončena jízdou přes překážky.

Odpoledne odpochoval slavnostní průvod na hřiště Korama a letní cvičiště Sokola, kde probíhaly ukázky tělovýchovy. - Provedená ukázka bitevního útoku na pevnůstku demonstrovala připravenost naší armády k obraně vlasti.

Okresní výbor Svazu československo-sovětského přátelství s osvětovou komisí ONV, za spolupráce všech složek Národní fronty připravil v rámci oslav Měsíce československo-sovětského přátelství v Kolíně tento pořad:

6. listopadu 1951 byla v divadle oslava Velké říjnové revoluce, na které promluvil místopředseda NS Václav David. Vzpomněl příčin i začátků revoluce;..... Z velké vlastenecké války vyšel Sovětský svaz posílen, nikoliv oslaben. Dále vzpomněl úspěchů sovětského lidu, jenž se pevně řídí zásadami marxismu, leninismu a stalinismu. Stojíce pevně po boku Sovětského svazu, dosáhli jsme velkých úspěchů. Kulturní pořad slavnosti vyplnil pěvecký sbor z dílen ČSD, žákyně zdravotní školy, pionýři a ČSM.

15. listopadu byl projev místopředsedkyně NS Anežky Hodinové-Spurné na téma: Sovětská mírová politika. Na počátku projevu promluvila o historických událostech. byl to jediný Sovětský svaz, který se jasně a rozhodně postavil proti Mnichovu.

17. listopadu byl Ruský večer, na kterém byly

F9 51
zazpívány arie z Eugena Oněgina, po přestávce zahrána Čechovova aktovka Medvěd a výňatek ze hry Lidé bděte.

O stavbách komunismu promluvil 22.listopádu ministr stavebního průmyslu Dr.Ing.Emanuel Šlechtá. Slavnostní večer byl zahájen hymnami a proslovem poslance NŠ dr. Polišínského, jenž pronesl zdravici k narozeninám presidenta republiky K.Gottvalda.

26.listopádu 1951 byl koncert hudebního souboru ROH-MNV/bývalá kolínská filharmonie, Dobrušláv a Dobromila/.

29.listopádu byl projev ministra spravedlnosti JuDr. Štěfana Raise na téma: Sovětská demokracie a ústava. Poukázal na vznik sovětské ústavy ze dne 5.prosince 1936.....Sovětská ústava byla výrazem skutečnosti, že po úspěších budování přestalo v Sovětském svazu vykořisťování člověka šlověkem, že byla odstraněna vykořisťovatelská třída.

5.prosince byly zakončeny oslavy vystoupením tanečního souboru Svazu českoslov.-sovět.přátelství kraj Praha.Zároveň promluvila předsedkyně JV SČSP a hodnotila oslavy Měsíce českoslov.-sovětského přátelství.

Od 21. ledna do 4. února 1951 byla v kulturní síni výstava obrazů Josefa Lady. Kolínský profesor Josef Pýcha, který má největší zásluhu na této výstavě, napsal ve svém úvodu ke katalogu Ladových prací: "Lada se stal po Alšovi jedním z největších našich malířů vedle V. H. Brunnera a Adolfa Kašpara. Jako ilustrátor dětské literatury nebyl dosud překonán. Lada, poněvadž sám má smysl pro radost a smích, podává vesnický život i z této veselé stránky. Dětské radovánky zobrazil ze všech ročních dob a právě tak zobrazil život dospělejší, mládežedo devadesáti let.

Výstava obrazů členů závodního klubu "Kroužku výtvarníků" kolínské rafinerie minerálních olejů, národní podnik, uváděla díla lidové tvorby, která vystavují: Ing. Štěpán Andryšek, Jiří Benešovský, Václav Civiň, B. Frolík/in mem./, Miloslav Vacek, Josef Vávra, Jaroslav Višňák, Antonín Vondra. Výstava byla zahájena v neděli 25. února 1951 proslovem akad. malíře prof. Vojt. Berky.

Kolínský profesor Josef Pýcha vystavoval své nové obrazy na výstavě, jejíž zahájení bylo 25. března 1951. Pořad: J. Drozd-Paleta něžná a bojovná. O obrazech J. Pýchy promluvil prof. Dr. F. Rojka. Hudební vložku zahrálo kvarteto ČSM z gymnasia.

Kolínský odbor Kostnické jednoty pořádal 15. dubna 1951 výstavu biblí. Vystaveny byly staré i nové tisky Bible Kralické, hebrejské svitky i úplná sbírka biblí ve všech jazycích, v nichž až dosud bible byla vytištěna.

MNV-referát IV a městské museum v Kolíně uspořádalo budovatelskou výstavu "Kolín v boji za mír." Výstava předvádí obraz minulosti a srovnává jej s obrazem pří-

tomnosti. Kromě hojné návštěvy občanstva těší se výstava zasloužené pozornosti musejních pracovníků celého pražského kraje. Z ástupci hlavního města Prahy ocenili výstavu s uznáním. Výstava byla otevřena od 29. dubna do 14. května 1951.

V neděli 17. června 1951 byla otevřena v divadle výstava sovětské knihy. Jejím úkolem bylo seznamovat nejširší veřejnost se sovětskou literaturou.

V kulturní síni divadla v Kolíně byla 16. června otevřena výstava "Pracující lid v dějinách Kolínska". Představuje pracujícího člověka v různých fásích jeho společenského, hospodářského a ~~politického~~ sociálního vývoje od pravěku až po dnešní dobu.

Místní osvětová beseda v Kolíně a Národní galerie v Praze uspořádaly v kulturní síni kolínského divadla výstavu obrazů českého malíře Josefa Navrátila. Výstava byla zahájena 30. září prof. J. Pýchou a potrvala do 14. října. Obsahovala přes sto originálů jednoho z našich největších umělců první poloviny minulého století. Jos. Navrátil žil v letech 1798-1865.

17. října byla zahájena výstava různých zlepšovacích námětů pro elektrikářský průmysl. Pořadatelem výstavy je kolínský podnik Pražské energetické závody. Jsou tam plakáty, propagující opatrnost v práci i úrazovou zábranu. Výstava dále ukazuje bezpečnostní i režijní zlepšovací náměty ve výkresech modelech i ve fotografických instalačních pracích, staveb sítí, dílen atd.

Místní osvětová beseda uspořádala v neděli 11. listopadu 1951 výstavu Jožky Kraťochové, kterou zahájila Dr. A. Birnbaumová z Prahy. Spoluúčinkovali: řed. J.

Mančal, kvarteto hudební školy, Vl. Hejduková, Dr. J. Vančura.
A. Gračaninov: "Ukolébavka." - zpívala Vlasta Hejduková
s průvodem smyčcového kvarteta hudební školy. - A. Rubin-
štejn: "I ty najdeš mír." Zpívala Vl. Hejduková a Dr. J. Van-
čura s průvodem smyčcového kvarteta. - Báseň Ant. Sovy Kra-
jina českomoravského ~~pří~~ pohoří přednesla A. Sršňová.

Od 9. do 23. prosince 1951 byla výstava obra-
zů kolínských malířů Bedřicha Blažka, Jiřího Krátkého,
Josefa Brázdy, Bohuslava Kutila, Jožky Kračochové, Jařos-
lava Mentla a Josefa Pýchy. Výstavu zahájila referent-
ka MNV J. Eliášová. Spoluúčinkovali: pí V. Jandřichová - zpěv,
Dr. J. Vančura - zpěv, B. Blažek ml. - klavír.

Rybářský spolek v Kolíně byl založen před 53 roky. Nyní dostává nový název-Lidový rybářský spolek. Po-
něvadž má mnoho členů, má čtyři odbočky. Kolín východ a
západ, Kolín-Zálabí východ a západ. K zálabské východ-
ní odbočce patří Konárovice a Tři Dvory, k západní Sen-
dražice a Veltruby.

Po sloučení hospodaří spolek na Labi od veletovského jezu až po Lučební továrnu. Dále hospodaří na rameni veletovském, třídvorském a na t.zv.Sakristii, pod drážárnou, na Ovčáče, na Legerově labském rameni, na Starém Labi i na Klejnarce. Obhospodařuje také 17 jezírek na katastru obce.

20. února 1951 věnoval rybářský spolek dva centy ryb státní oblastní nemocnici v Kolíně. Splnil tak závazek, který si před časem dal: přispěti svým podílem na výživě pracujícího lidu.

V říjnu vylovili členové spolku rybník v Poboří, jež má spolek pronajatý. V květnu bylo do rybníka nasazeno 14.000 kusů kapřího plůdku, z něhož vyrostli za léto kapříci až dvacetimetroví. Bylo jich vyloveno 12.000. Do nového rybníka v kolínském Pekle jich bylo vpuštěno 4.100, ostatek byl vpuštěn do dvou odstavených labských ramen. na Zálabí.

Při starokolínské silnici založila kolínská obec proutnici. Velikým podílem k založení přispěla mládež z kolínských národních a středních škol. V polovině května 1951 byla zasazena miliontá sazenice.

Od 17. května jezdí z Kolína výpravy na pole státních statků do Poboří, Kutlír, Nové Vsi, Vrbčan, Blinky, aby pomohly zachránit řepnou úrodu. Jsou to zaměstnanci obchodů, z kanceláří a různých podniků. Vydatně pomáhají i žáci gymnasia a vyšší hospodářské školy i žáci školy průmyslové a sociální.

10.června provedl místní národní výbor v Kolíně akci, kterou měla být dokončena okopávka řepy. Byl vyhlášen "Čestný řádek řepy", na který měl nastoupit z každé rodiny jeden člen. I když se všechny rodiny práce neúčastnily, sešlo se na kolínském náměstí přes 700 občanů, které odvezla nákladní auta a traktory na řepná pole státního statku v Kolíně. Za nedělní dopoledne bylo okopáno 12 ha.

Konec žní byl zakončen dožínkami. Nedělní dopoledne bylo ~~věnováno~~ vyhrazeno sportovním událostem na náměstí, ve Fučíkově sadě i na hřištích na Zálabí. Odpoledne před zahájením projevu koncertovala na náměstí Kmochova kapela. Po srazu manifestantů zahájil veřejný projev předseda ONV Husa, jenž mimo jiné pravil, že výkup obilí na Kolínsku byl do 2.září splněn na 100.4%. Potom se ujal slova ministr zemědělství Ďuriš, Podotkl, že nestačí-li nám už dnes zvýšená průmyslová výroba, pak se nemůžeme spokojit s nynější zemědělskou malovýrobou.Je nutno, aby zemědělci sami pochopili nutnost a správnost družstevního hospodaření. Bez přesvědčení nemohou v JZD pracovat. Upozornil na výhody kolektivního zemědělství. Po projevu ministra Ďuriše promluvil předseda MNV Herout o významu přejmenování náměstí na Náměstí čs.obránců míru. Po projevech odešli účastníci manifestace na Kmočov ostrov, kde byla lidová veselice, zakončená divadelním představením Hlas Ameriky.

Samotný Kolín splnil dodávky takto: Pšenice bylo odvedeno 192,91%, žita 122,75%, ječmene 155,09%. O včasnou sklizeň i dodávky se vydatně zasloužili obyvatelé města, neboť v katastru obce odpracovali ožních 25.000 hodin. Mimo to ve vesnicích na okrese odpracovali převážně při svážení amlácení obilí dvacet

tisíc hodin.

Sklizeň řepy zahájily ČSS v Políně 30.září 1951. V časných ranních hodinách nastoupilo 219 dobrovolných brigádníků ke sklizni. Za nedělní dopoledne bylo vytaháno a ořezáno cukrovky ze 3 hektarů.

Není možno zapsati všechno dění v kolínských továrnách. Většinu zpráv ani není možno zapsati z důvodů výrobního tajemství. Přesto však se zmíním alespoň o některých továrnách, o jejich práci, snažení, soutěžení atd. Tím snad alespoň částečně zachytím obrázek průmyslového Kolína.

Koramo.

Při vstupu do třetího roku pětiletky bylo na oslavě zdůrazněno, že závodní klub zlepšovatelů má již 156 členů, kteří podali 302 zlepšovacích námětů. Minulý rok bylo zlepšovacích námětů ušetřeno přes 3 miliony Kčs. Jen námet K. Mikuty ušetřil 188.000, --Kčs.

Druhý týden v lednu zahájila závodní škola práce školení. Učí na ní odborníci chemie a učitelé z marx-leninské studovny.

Rozvíjí se akce spoření podle vzoru L. Korabelnikové. Dělníci z olejové výpravny nebudou získaný materiál při ostříkovaní cisteren vraceti na oddělení. Budou tento cenný materiál sami shromažďovati a sami jej zpracují na motorový nebo strojní olej. Získalo se tak mnoho q olejů.

Kolínská rafinerie minerálních olejů je jedna z prvních kolínských továren, které umožnily umělci přístup na pracoviště, aby na nich vytvářel díla socialistického realismu. Byl to akademický malíř František Vít Blažek ze Zálabí.

Při podávání jídel si zaměstnanci v Koramu berou jen tolik, kolik snědí. Tato hospodárnost se projevila v úspoře mouky; za jeden týden se ušetřilo 9 kg.

11. března sehrál soubor oblastního divadla pro Koramo, jenž byl poctěn propůjčením titulu nejlepšího podniku na Kolínsku i v Pražském kraji, hru Vojtěcha Čaha Duchcovský viadukt.

Kolínské továrny pomáhají venkovu. Koramo je patronem JZ. D v Dolních Chvátlinách. Pomohlo družstvu opravit mláticí garnituru. Státnímu statku ~~XXXX~~ ve Vel-

trubech opravili mláticí garnituru a hospodářské stroje. V B lince pomáhali JZD při zavádění samočinných napajedel.

Jeden vojenský útvar byl již několikrát na návštěvě se svým kulturním programem v národním podniku Koramo. Také pracující přišli do kasáren na návštěvu. Aby vzájemné spojení bylo ještě více utuženo, byla v sokolovně vyhlášena družva pracujících n.p.Koramo s vojáky. Na slavnosti vystoupil vojenský estrádní soubor a soubory skupiny ČSM.K slavnostnímu vyhlášení družby vyšlo také zvláštní číslo závodního časopisu Start, do něhož přispěli pracující i vojáci.

14techniků z provozní laboratoře vyhlásilo patronátní závazky nad dělníky.

Pracovní skupina dílovedoucího Rotha se rozhodla, že ve svém oddělení zavede metodu sovětské stachanovky Nazarové. Dělníci se stali patrony svých strojů a slíbili, že o ně budou co nejvíce pečovat.

Koramo uzavřelo závazek, že bude od 1. listopadu pracovat podle nových prověřených norem a vyzval ostatní závody Pražského kraje k následování.

Na celozávodní schůzi vyhlásila závodní rada v listopadu nejlepší pracovníky. Při tom brala v úvahu návrhy dílenských rad, které schválilo členstvo na dílenských schůzích. Nejlepším pracovníkem závodu se stal elektrikář Josef Ryčl, který plní normu na 150%, socialisticky soutěží a agitací pomáhá rozvoji socialistické soutěže.

7. listopadu odevzdala delegace kolínského Korama na sovětském velvyslanectví pozdravné poselství sovětskému lidu, v němž dělníci oznamují své letošní úspěchy a závazky.

V Kolíně se konala v listopadu slavnostní schůze okresního akčního výboru. Byli přítomni také zástupci závodů kolínského okresu. Na schůzi odevzdal zástupce o-

kresní odborové rady z Prahy XVI okresní odborové radě z Kolína putovní prapor krajského výboru KSČ, který přijal do opatrování nejlepší závod kolínského okresu Kōramo.

Dobrou spoluprací závodních složek, techniků a mistrů se dělníky byl roční plán splněn 18. listopadu.

K Měsíci čs.-sovětského přátelství uspořádali v kolínské rafinerii minerálních olejů výstavku sovětské knihy. Je tam oddělení knih zábavných, poučných, odborných a zvláštní oddělení sovětských časopisů. Jsou tam jak české překlady, tak originály.

ČSD-Československá státní dráhy.

Ve výtopně ČSD v Kolíně na celozávodní schůzi zaměstnanců bylo usneseno, že vedle dřívějšího plnění třetího roku pětiletky bude nastoupena cesta úspory materiálu. Předseda závodní rady Kalina vyzval zaměstnance k následování v úsporné metodě L. Korabelnikové. Strojní zaměstnanci se zavázali, že budou provádět úspory uhlí a oleje.

Za nejlepšího pracovníka v dopravě na kolínském okrese byl prohlášen dělník Muzikář. Podal šest zlepšovacích návrhů, z nichž čtyři jsou uskutečněny. Jeho návrhy směřují k prodloužení životnosti lokomotiv.

Závodní klub stanice ČSD v Kolíně má 15 kroužků nebo odborů. Mezi nejpočetnější patří astronomický. Má dalekohled a druhý mu zapůjčila Státní astronomická společnost. Nad kroužkem má patronát profesor Šlouka, se Státní astronomické společnosti. Kroužek má i svou hvězdárnu, kterou si zřídil v Červených Pečkách v budově čs. státních statků.

Ve výcvikovém středisku ČSD je také bulharský dorost. Do Kolína přišli před dvěma lety, aby se vyučili strojímu zámečnictví a naučili se opravovat lokomotivy.

Během dvou let se dostatečně zapracovali a bulharské velvyslanectví požádalo krajský národní výbor, aby mohli složit závěrečné učňovské zkoušky o rok dříve, než předepisují podmínky. Všichni chlapci s úspěchem zkoušky složili a nyní pracují v dílnách s ostatními zaměstnanci, aby se ve svém povolání zdokonalili.

Obchodní tiskárny.

Knihář Václav Šmod přeměnil knihařskou vrtačku na stroj pro čištění zlacených desek. Nový způsob ušetří podniku ročně přes dva tisíce Kčs. Zlepšovatel dostal za svůj námět odměnu 658 Kčs.

Lučební závody-Synthesia.

Závod se zavázal, že splní plán třetího roku pětiletky do 7. listopadu, do výročí Velké říjnové revoluce. Závodní rada zajistila agitační práci mezi dělníky. Rozdělila úkoly dílenským radám a úsekovým důvěrníkům, kteří projednávali závazek se všemi zaměstnanci na pracovišti. Socialistický závazek podepsalo 86 procent všech zaměstnanců. Závazek se však podařilo překročit. Byl splněn již 30. října 1951. Výrobní plán byl splněn na 100,3 procenta, výrobní náklady sníženy o 560.000 Kčs, produktivita práce stoupla o 14,3%. Šetřením materiálu bylo uspořeno dalších 520.000,-- Kčs.

Frigeru-Jaselský závod.

Závod prostudoval novátorské metody Svobodovy a zaměřil se na zvyšování řezných rychlostí. Z bývalých 90 řezných metrů, které dlouhý čas byly vrcholným průměrem střediska, bylo docíleno k 1. únoru ve středisku v průměru 152 řezných metrů.

10. listopadu 1951 byla první schůze technických kroužků, na kterou přišlo 45 nejlepších pracovníků, Bylo

149 67
pět technických kroužků. Vývojový, novátorského hnutí, svářečský, třískového obrábění a rukodílné práce. Vedení závodu odevzdalo každému kroužku požadavky výroby, které vznikly z průzkumu i hlášení potřeb pracovišť.

V závodě bylo zřízeno středisko pracujícího dorostu. Vedoucímu střediska Dajčmanovi pomáhá ve výchově několik instruktorů. Jsou to vesměs staří zaměstnanci závodu. O theoretickou výchovu se stará několik techniků, kteří přednášejí odborné předměty. Všichni učňové jsou v ČSM. Zřídili si čtenářský kroužek a zíslovají Fučíkův odznak. Děvčata založila taneční kroužek.

Mlékárna.

13 zaměstnankyň mlékárny podepsalo socialistickou smlouvu o novém úsporném způsobu práce v sýrárně. Budou pracovat tak, že jeden den v měsíci budou vyrábět sýry a tvaroh z uspořených surovin. Dosáhnou toho tím, že budou přesně dodržovat výrobní postupy, sýry budou nalévat stejnoměrně a beze ztrát.

Rekord.

Základní závod v Kolíně splnil třetí rok pěti-letky 24. října 1951. Největší zásluhu na včasném splnění plánu měla vnitropodniková soutěž. Podmínky soutěže byly: kvalita vyrobeného zboží, plnění výrobního plánu a šetření materiálem. Jedním nejlepším zlepšovacím návrhem byl námět, který umožnil výrobu papíru, vzdorujícího vodě.

Elektrárny.

Polabské elektrárny v Kolíně na Zálabí se zapojily do akce šetření potravinami. Vedoucí kuchyně vyzval strážníky, aby si každý řekl, kolik sní. Výsledek se projevil během měsíce. V lednu činila úspora mouky 52kg.

V elektrárně se rozvíjí činnost závodní školy práce. V březnu byl skončen kurs elektrického a autogenního sváření. Prvního kursu seúčastnilo 15 členů a 11 jich složilo závěrečné zkoušky s úspěchem.

Z aměsznanci Pražských energetických rozvodných závodů v Kolíně se na schůzi KSČ zavázali, že provedou elektrisaci státních traktorových stanic. Na středisku STS v Křechoři byla provedena čtyřvodičová přípojka, instalace světel a zásuvek. Rovněž ostatní stanice byly budovány dobrovolnými brigádami. Každou sobotu odjížděli zaměstnanci na některou stanici, aby provedli elektrisaci.

30.července 1951b byly v elektrárně vyhlášeny zpevněné normy a uzavřena smlouva o záruce norem na rok 1952. Celkem bylo ~~uzavřeno~~ zpevněno 359 norem o 22,27%. Zpevnování norem bylo prodiskutováno na společných besedách a na jednotlivých pracovištích. Nejvyššího zpevnění bylo dosaženo ve strojovně-27,4%.

V červenci bylo podáno celkem 10 zlepšovacích námětů. První návrh podali A.Keller a A.Tuček na zachycení olejových par u ložisek turbogenerátoru. Úspora je vyšíslena 11.000,--Kčs. Všemi zlepšovacími návrhy se ušetřilo 424.309,--Kčs. Na odměnách bylo zlepšovatelům vyplaceno 36.224,--Kčs.

Standard/Kolinea/.

V hlavní hale národního podniku Standard v Kolíně zahájila předsedkyně závodní rady M.Urbanová třetí rok Gottwaldovy pětiletky. Po jejím proslovu vyhlásila dlouholetá pracovnice závodu Údernice L.Červinková závazek, že bude pracovat podle metody L.Korabelnikové.

V podniku pořádají denně rozhlasové relace, kde vysvětlují význam čs.-sovětského přátelství a získávají zaměstnance za členy SČSP. Čtou ukázky ze sovětských děl a informují zaměstnance o důležitých akcích, které

budou v Měsíci přátelství v Kolíně.

Tatra.

K zvýšení kvalifikace zaměstnanců pomáhá v Tatře škola práce. Za pomoci poradního sboru organizovala odborně politické kursy, kterými proslo v roce 1951 kolem 12% zaměstnanců. Aby odborná úroveň byla co nejvyšší, byla založena škola úderníků. Nejlepší dělníci a technici ze závodu přednášení a předvádějí pracovní metody nejlepších československých úderníků a sovětských stachanovců.

Elektroisola.

V den 34. výročí Velké říjnové revoluce splnil závod plán pro třetí rok pětiletky.

Na počest narozenin gen. Stalina uspořádali v Elektroisole "Stalinský týden." V tomto týdnu sledovala závodní rada a ostatní závodní složky práci všech zaměstnanců, plnění a překračování plánů, ošetřování strojů, čistotu na pracovišti a procento absence. Mistři a vedoucí oddělení několikrát denně sledovali kvalitu výrobků a pomáhali zaměstnancům zlepšovat pracovní postupy.

10

67

Sláva kdysi slavných kolínských výročních trhů poklesla. Aby se zájem o tyto trhy opět zvětšil, stal se letos jejich organisátorem místní národní výbor. V okolí byly vyvěšeny vyhlášky o nově pořádaných jarmarcích. Na výroční trh pořádaný 5. února přijely prodejny všech národních podniků, aby kupující veřejnosti dobře posloužily. Veliký zájem upoutal "Bílý týden", zahájený o výročním trhu v prodejně Tep na Náměstí.

V pondělí 16. dubna 1951 byla v Kolíně v obchodních místnostech hotelu Savoy otevřena ústřední prodejna Tep. Pod jednou střechou je v ní soustředěn prodej bytového textilu, prádla, látek, šicích potřeb a galanterie a prodej klobouků, čepic a deštníků.

Kolínský městský kombinát otevřel pro potřebu veřejnosti kancelář náborové služby v Husově ulici. Kancelář má na starosti plakátování, informace, inserci a propagaci a zřídila vývěskový oznamovatel pro místní zprostředkovací inserci.

Vánoční trh v Kolíně byl zahájen 17. prosince a potrvál do 21. prosince. Byla zavedena prodejní doba tak, aby si každý pracující mohl nakoupit po své práci vše, co bude potřebovat. Aby byl umožněn nákup ženám, zaměstnaným po celý den v továrnách, úřadech i ostatních podnicích, bylo zřízeno šest prodejen "Do tašky." Ženám se zboží podle seznamu připraví předem a nemusejí dlouho čekat, než budou obslouženy.

T1

65

Autoklub Kolín uspořádal dne 24.června 1951 na Hánině na škvárové dráze II.plochou dráhu. Čestné předsednictvo bylo: Místní národní výbor Kolín, místní akční výbor Národní fronty Kolín, Okresní národní výbor Kolín, okresní akční výbor Národní fronty Kolín, okresní odborová rada Kolín, vojenská posádková správa Kolín. Provedení závodu: Rozjížďky i finalové jízdy se jely 3 kola proti směru hodinových ručiček. Start ke všem závodům pevný s motorem v chodu, motocykly byly zařazeny podle výsledku losování. Trať měřila 614 m, šíře v rovinách 15m, v zatáčkách 25m.

Na III.světový festival mládeže v Berlíně byl mimo některé členy KČSM vyslán také Antonín Saxa, mistr republiky ve skoku o tyči, jenž reprezentoval v mezinárodním atletickém zápolení naši tělovýchovu.

Československý Červený kříž vydal k občanstvu provolání, ve kterém vyzývá všechny spoluobčany, aby se přihlásili jako dobrovolní dárci krve, aby byli, kdykoliv bude nutno, ochotni svoji krev na záchranu svého bližního darovat....."Vy všichni, jimž není láska k bližnímu a bratrská pomoc jen planou větou, přihlaste se jako dárci v kancelářích okresních spolků Českoslov.Červ.kříže v městech naší oblasti. Budete mít radost, že jste svou krví zachránili spoluobčana, jenž chce žít a pracovat pro svoji rodinu i pro náš národní celek. "

Provolání k občanstvu se setkala s úspěchem. Tak na příklad v březnu 1951 přijela do Kolína Národní transfusní služba, aby její personál odebral pro krevní konzervy dobrovolným dárcům krev. První den byla krev odebírána v kolínské nemocnici a k odběru byli pozváni dárci hlavně z venkova a zaměstnanci továrny Kolinea. Druhý den věnovali ve prospěch celku krev zaměstnanci továrny Frigera a zaměstnanci továrny Kara ve Starém Kolíně ve svých ambulatoriích.

V rámci celkového vyšetřování zdravotního stavu občanstva byla ve dnech 26. února až 13. března 1951 všem občanům narozeným v letech 1910-1936 odebírány krev. Jednalo se o krevní zkoušku, aby se tak zabránilo a předešlo různým nemocem, jež by mohly ohrozit zdraví jedinců i rodin.

Dne 1. dubna 1951 ~~obdržel~~ získal Československý Červený kříž v Kolíně za vzornou práci organizační i samaritánskou první místo v Pražském kraji a tím i čestnou putovní standartu Čs.Č.kříže.

Místní národní výbor v Kolíně vydal v zájmu zdraví obyvatelstva přísný zákaz koupání v Leжерově rameni starého Labe a na Ovčačce. Rovněž tak je zakázáno požívání ryb z vod v těchto místech vylovených, i kdy-

by byly na pohled naprosto zdravé.

V kolínském okrese bylo provedeno od 1. října 1951 sjednocení zdravotní péče. Sloučením ambulatoria okresní národní pojišťovny, statní oblastní nemocnice a poraden dosavadního ústavu národního zdraví vznikl od 1. října 1951 "Okresní ústav národního zdraví/OUNZ/ v Kolíně."